

FAUSKE KOMMUNE

Møteinnkalling for Partssammensatt utvalg

Tid: 19.10.2023 kl.: 09:00 - 11:00

Sted: Kommunestyresalen , administrasjonsbygget

Eventuelle forfall meldes på telefon 901 87 192

Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

Vi ber om at sakspapirer ikke kastes etter møte, da møteprotokoll fra møtet kun vil inneholde innstilling og vedtak i sakene.

Merknader til møtet:

SAKSLISTE: - MØTE NR 3/2023

Sak nr.	Sakstittel
005/23	Økonomimelding 2 - 2023 - Orientering til Partssammensatt utvalg
006/23	Orientering - status ifm etablering av flyktningmottak

Fauske, 09.10.23

Marlen Rendall Berg
Ordfører

FAUSKE KOMMUNE

SAKSPAPIR

	JournalpostID: 23/33928	
	Arkiv sakID.: 23/4843	Saksbehandler: May-Britt Pedersen Delbekk
Sak nr.		Dato
005/23	Partssammensatt utvalg	19.10.2023

Økonomimelding 2 - 2023 - Orientering til Partssammensatt utvalg

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Økonomimelding 2/2023 tas til orientering.

Vedlegg:

09.10.2023

Økonomimelding 2 - 2023

1595442

Sammendrag:

Se vedlagte økonomimelding 2/2023.

Ellen Beate Lundberg
kommunedirektør

Økonomimelding 2/2023

Innhold

1 Kommunedirektørens innledning	2
2 Resultatvurdering 2023	4
3 Kommunal økonomisk bærekraft (KØB).....	6
3.1 Låneportefølje, rente- og avdragsutgifter	6
3.2 Utvikling likviditet	9
3.3 Fond.....	9
3.4 Sykefravær.....	10
4 Vedtatte tiltak i budsjett 2023	14
5 Fellesområder.....	21
5.1 Kraftinntekter	21
5.2 Eiendomsskatt.....	21
5.3 Integreringstilskudd	22
5.5 Utbytte	22
5.6 Ressurskrevende tjenester.....	22
5.7 Lønnsoppgjør.....	22
5.8 Pensjon	22
5.9 Flyktningssituasjonen.....	22
6 Internkontroll	25
6.1 Sikri samsvar	26
6.2 Kommunekompassevaluering.....	26
6.3 Delegasjonsreglement – kommunedirektørens videredelegering	26
7 Status i tjenestoområdene	27
7.1 Politikk	27
7.2 Kommunedirektør.....	27
7.3 Oppvekst og opplæring.....	28
7.4 Helse og omsorg.....	30
7.5 Stab- og støttetjenester.....	33
7.5.1 Økonomi og virksomhetsstyring.....	33
7.5.2 Innovasjon og utvikling	36
7.5.3 Plan og næring	38
7.5.4 Tekniske tjenester og eiendom.....	39
7.5.5 VVA.....	40
7.5.6 NAV Indre Salten	42
8 Investeringer.....	43
9 Budsjettreguleringer	45
10 Figurer og tabeller	46

1 Kommunedirektørens innledning

I økonomimelding 2 redegjøres det for kommunens økonomiske status per 31. August 2023, for de sentrale inntektene, driftsbudsjettet og investeringsprosjektene. Finansrapporteringen inngår også i meldingen. Videre omtales status på oppfølging av resultater, vedtak og ressursbruk fra vedtatt budsjett og økonomiplan 2023-2026. Det gjeldende økonomi- og finansreglementet er førende for rapporteringen.

Økonomimelding 2 er i utgangspunktet en statusrapportering for drift og investeringer med korreksjoner, og ikke en ny budsjettbehandling. I hovedsak er endringer med effekt for hele økonomiplanperioden ikke foreslått i denne meldingen.

Budsjett 2023 ble vedtatt med 31,7 mill. kr i underdekning. Etter 2. tertial tilsier prognosen en forverring av resultatet ved årets slutt på 4,2 mill. kr sammenlignet med opprinnelig budsjett. Dette skyldes i all hovedsak økte pensjons- og forsikringskostnader, samt økte lønnskostnader, særlig knyttet til skole.

God kostnadskontroll og budsjettdisiplin er i fokus og bidrar til at budsjettene i hovedsak holdes. Likevel er det noen forhold som er utenfor vår kontroll, herunder kostnader nevnt i avsnittet over.

Fauske kommune har et akkumulerte underskudd og er dermed i økonomisk ubalanse. Kommunen er underlagt statlig kontroll og reglene for kommuner i ROBEK¹. Det betyr at kommunestyret ikke har anledning til å øke driftsnivået. Ved endringer må i så fall kommunestyret finne tilsvarende tiltak/inndekning for å redusere driften et annet sted. Den kortsiktige gjelda må betjenes før driften igjen kan økes.

Fra 31. august 2021 og til 31. august 2023 har Norges Bank økt styringsrenten fra 0 % til 4 %. Den 21. september ble styringsrenten økt ytterligere til 4,25 % og vi har dermed den høyeste styringsrenten på 15 år. Sentralbanksjefen har varslet at det kan forventes ytterligere en renteøkning i desember inneværende år. Enkelte økonomer tror at rentetoppen da er nådd, men det avhenger av om inflasjonen avtar ytterligere – noe som er vanskelig å forutsi. Uansett, økte rentekostnader har vesentlig innvirkning på Fauske kommunes økonomi. 1 % økning i rentekostnader medfører ca. 14 mill. kr i økte rentekostnader. Budsjettert rentekostnad for hele 2023 er på 73 mill. kr.

I samme periode, fra 31. august 2021 og til 31. august 2023, har konsumprisindeksen økt med hele 13,6 %. Prisstigningen på varer og tjenester påvirker kommuneøkonomien direkte og i negativ retning. I tillegg – og ikke uvesentlig - endte mellomoppgjøret i kommunal sektor med en lønnsramme på 5,4 %, noe som er vesentlig høyere enn snittet de siste fem årene på 2,5 %.

Flyktnings situasjonen med økt bosetting og etablering av 3 nye asylmottak i kommunen har ført til økt press på kommunale tjenester. Mottatte tilskudd skal ifølge UDI dekke merkostnader som følge av å ha asylmottak i kommunen. Det gjenstår å se hvordan regnestykket blir. Erfaringsmessig oppstår det kostnader på flere områder enn det man innledningsvis klarer å forutse.

Fauske kommune står ovenfor store demografiutfordringer i årene som kommer. Flere eldre, færre yrkesaktive og økt utenforskap utfordrer kommunale tjenester. Dette er faktorer som medfører ytterligere press på kommuneøkonomien.

¹ Register om betinget godkjenning og kontroll

Kommunen har høy gjeldsbelastning og et driftsnivå som ligger for høyt i forhold til inntektene. Som en del av ROBEK forpliktelsene er det vedtatt en forpliktende tiltaksplan om å dekke inn tidligere års merforbruk. Kommunen har heller ingen fond (null reservemidler).

Med bakgrunn i det som er nevnt, er det fortsatt helt nødvendig å budsjettere nøkternt og ha god kontroll på økonomi og virksomhetsstyringen. Parallelt jobbes det kontinuerlige med omstilling, innovasjon og utvikling. Arbeidet er krevende, og det tar tid før man ser resultater av den langsiktige pågående jobben.

Kommunestyret har satt retning og arbeidet med å skape en robust driftsbalanse pågår, og det må fortsette.

Sammen, i ulike roller, arbeider vi i kommunen for å skape et fremtidsrettet Fauske, hvor det er god velferd og en bærekraftig vekst og utvikling.

Fauske, 9. oktober 2023

Ellen Beate Lundberg
Kommunedirektør

2 Resultatvurdering 2023

Tabellen nedenfor viser årsprognosen for 2023 etter 2. tertial.

Tabell 1 – Årsprognose 2023- tall i hele 1000

	Budsjett pr. aug.23	Regnskap pr aug.23	Avvik pr. aug.23	Opprinnelig budsjett	Justert budsjett	Prognose 2023
1 Politikk						
Politikk	5 794	5 655	-139	8 624	8 624	8 624
Sum område: 1 Politikk	5 794	5 655	-139	8 624	8 624	8 624
2 Kommunedirektøren						
Kommunedirektørens stab	1 337	1 064	-273	2 073	2 073	2 073
Sum område: 2 Kommunedirektøren	1 337	1 064	-273	2 073	2 073	2 073
3 Stab og støttefunksjoner						
Økonomi og virksomhetsstyring	17 063	16 593	-470	24 904	25 887	25 887
Innovasjon og utvikling	11 748	12 660	912	16 892	17 216	17 216
Plan og næring	3 151	2 195	-956	4 947	5 066	5 066
Tekniske tjenester og eiendom	31 155	30 486	-669	47 297	48 932	48 932
Vei og gatelys	7 327	6 871	-457	11 351	11 436	11 436
Selvkostområder	-23 760	-13 283	10 477	-4 943	-4 633	1 067
NAV	17 131	21 987	4 856	20 347	26 303	26 303
Sum område: 3 Stab og støttefunksjoner	63 816	77 510	13 693	120 795	130 206	135 907
4 Oppvekst og opplæring						
Oppvekst og opplæring felles	3 221	756	-2 465	4 884	4 884	4 884
Skole	71 107	70 721	-385	106 847	110 108	125 862
Barnehage	47 226	47 515	289	71 175	72 380	72 277
Familiens hus og integrering	34 283	34 699	417	47 292	53 129	41 869
Sum område: 4 Oppvekst og opplæring	155 837	153 692	-2 144	230 197	240 502	244 892

5 Helse og omsorg

Helse og omsorg felles	4 583	4 243	-340	6 800	6 879	6 879
Hjemmebaserte tjenester	75 471	72 727	-2 744	113 392	116 361	116 856
Forebyggende og koordinerende tjenester	33 344	36 593	3 249	50 076	51 579	51 579
Heldøgns omsorg	48 870	48 662	-208	73 645	75 557	75 857
Sum område: 5 Helse og omsorg	162 268	162 225	-44	243 913	250 375	251 171

7 Fellesområder

Fellesområder	-427 693	-422 645	5 048	-573 910	-598 484	-606 808
Sum område: 7 Fellesområder	-427 693	-422 645	5 048	-573 910	-598 484	-606 808

TOTALT

-38 642	-22 500	16 142	31 692	33 295	35 859

3 Kommunal økonomisk bærekraft (KØB)

Kommuneloven § 14-1 lovfester en generalbestemmelse som slår fast at kommunene skal forvalte sin økonomi slik at den økonomiske handleevnen blir ivarettatt over tid. Kommuneloven markerer kommunestyrets ansvar for at kommunen har en god og langsiktig økonomiforvaltning.

Fauske kommune har per tiden ikke økonomisk handlingsrom og er ikke en økonomisk bærekraftig kommune.

3.1 Låneportefølje, rente- og avdragsutgifter

Tabellen under gir oversikt over låneporteføljen ved utgangen av 2. tertial 2023. Låneporteføljen i Husbanken framgår i en samlelinje, men består av mange lån. Snittrente for samlet lånegjeld er beregnet ut som et vektet snitt.

Tabell 2 - Oversikt låneportefølje

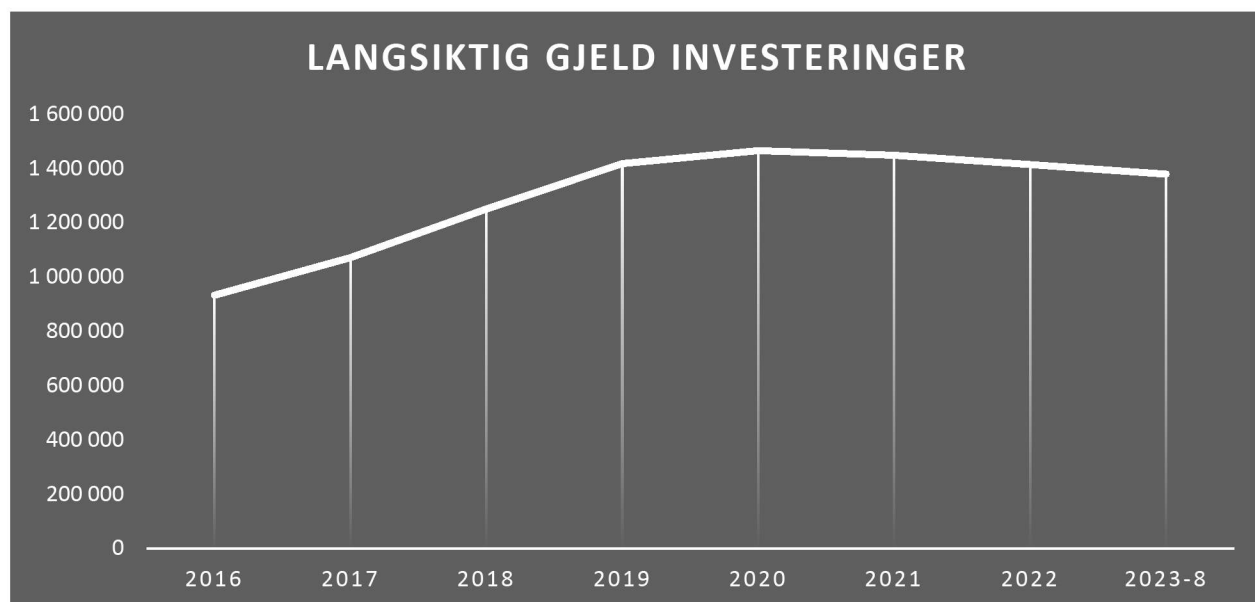
Kto.nr	Lånenr	Lånegiver	Opprinnelig lånebeløp	Restgjeld Aug. 2023	Snittrente per aug 2023	Rentetype	Margin inkl. i snittrente	Fastrente utløpsdato	Slutt dato
24520256	KBN-20120611	KommunalBanken	64 457 000	60 159 880	4,2041%	NIBOR3M	0,6000%		22.12.2042
24520257	KBN-20130740	KommunalBanken	62 900 000	60 803 330	4,3465%	NIBOR3M	0,6000%		21.12.2043
24520263	KBN-20160103	KommunalBanken	148 850 000	123 251 570	4,2182%	NIBOR3M	0,6000%		28.02.2056
24520262	KLP 2016 8317.5429630	KLP Kommunekreditt	148 850 000	124 044 658	4,4775%	NIBOR3M	0,7000%		25.02.2056
24520270	KLP 2021 8317.59.20954	KLP Kommunekreditt	41 000 000	37 206 250	4,5400%	NIBOR3M	0,6000%		14.12.2061
		SUM 3 mnd NIBOR	466 057 000	405 465 688	4,3573%				
24520269	KLP 2020 - 8317.57.74745	KLP - Kommunal landspensjonskasse	86 374 000	80 435 782	1,7700%	Fastrente		27.12.2030	27.12.2060
24520266	KBN-20180207	KommunalBanken	81 882 500	72 035 940	4,0800%	Fastrente		01.03.2028	04.06.2058
		SUM Fastrente	168 256 500	152 471 722	2,8614 %				
24520253	KBN-20100403	KommunalBanken	72 800 000	42 190 950	4,3462%	Ordinær p.t.			16.07.2040
24520255	KBN-20110740	KommunalBanken	100 000 000	45 219 290	4,3465%	Ordinær p.t.			06.12.2030
24520264	KBN-20170235	KommunalBanken	171 396 000	143 087 550	4,3464%	Ordinær p.t.			24.04.2057
24520265	KLP 2018 8317.55.45.223	KLP Kommunekreditt	81 882 500	71 879 503	4,5400%	Ordinær p.t.			14.02.2058
24520267	KLP 8317.55.96413 2018	KLP - Kommunal landspensjonskasse	45 474 000	31 379 257	4,5400%	Ordinær p.t.			19.09.2056
24520268	KLP 8317.56.70923	KLP Kommunekreditt	209 738 000	191 385 918	4,5400%	Ordinær p.t.			02.01.2060
24535556	KLP 8317.61.15907	KLP Kommunekreditt	23 900 000	23 184 000	4,5400%	Ordinær p.t.			02.01.2060
24520252	KBN-20090330	KommunalBanken	277 744 635	74 786 320	4,3465%	Ordinær p.t.			03.06.2031
24520258	KBN-20150082	KommunalBanken	47 540 000	37 437 580	4,3465%	Ordinær p.t.			23.02.2055
24520259	KBN-20150083	KommunalBanken	153 300 000	120 723 580	4,3465%	Ordinær p.t.			23.02.2055
24520261	KBN-20150084	KommunalBanken	57 780 000	39 590 000	4,3465%	Ordinær p.t.			03.03.2042
		SUM p.t. rente	1 241 555 135	820 863 948	4,4168%				
		Samlet gjeld investeringer	1 875 868 635	1 378 801 358					
		Sum Husbanken	299 199 226	290 247 161	2,7833%	Husbank 1 mnd			
		SUM	2 175 067 861	1 669 048 519					

Per utgangen av august er 11,03 % av netto rentebærende gjeld bundet med vektet fastrente på 2,86 %. Snittrenten på øvrige lån per august er på ca. 4,4 %, og inkluderer økningen i juni. Renteøkning fra august er ikke medtatt, da den trer i kraft fra september. I skrivende stund er det også kjent at det i september kom en økning som har virkning fra oktober.

Tabell 3 - Gjeldsgrad - tall i hele 1000

Gjeld investeringer	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Brutto driftsinntekter	828 036	855 458	891 655	922 170	957 839	996 340
Langsiktig gjeld investeringer	1 070 627	1 250 248	1 416 744	1 464 861	1 447 884	1 413 725
Lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter	129,3 %	146,1 %	158,9 %	158,8 %	151,2 %	141,9 %

Siden 2020, da langsiktig gjeld til investeringer var «på topp», er gjelden per august 2023 redusert med 86 mill. kr som igjen utgjør 5,9 %. Ved utgangen av august var gjelden på kr 1,379 mrd. kr. Godkjent låneopptak for 2023 på 12,7 mill. kr er ikke tatt opp. I figuren under er utviklingen i langsiktig lånegjeld grafisk fremstilt:

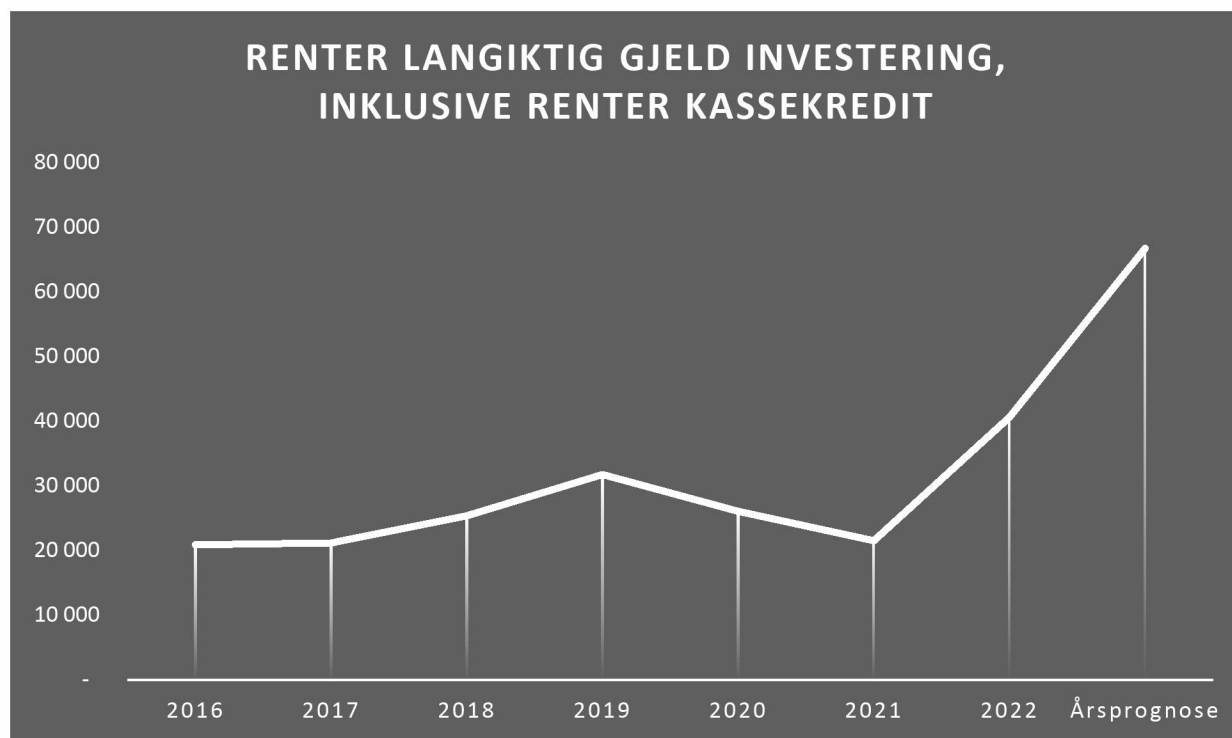
Figur 1 - Utvikling langsiktig lånegjeld til investeringer

Norges Bank har signalisert at det kan bli en siste økning i desember 2023, mens prognosene viser en flat rente fram til august 2024 – noe grafen i figur 3 viser. Snittrenten som er lagt til grunn i budsjettet for 2023 er på 4,39 % og det ligger an til at budsjettet treffer godt på faktisk rentekostnad. I budsjett for 2023 ligger det samlede rentekostnader på 73 mill. kr. Beløpet er inkludert renter på husbanklånene.

I figur 2 er 12 måneders renteprognose skissert.

Figur 2 - P.t renteprognose 12 mnd

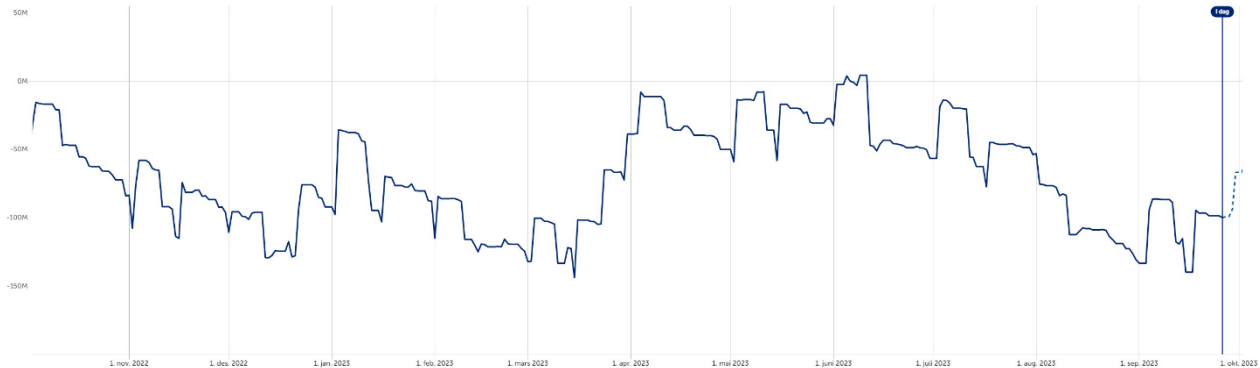

Figur 3 - Rente- og finansutgifter per 2. tertial

Til tross for flere rentehevinger i 2023 enn Norges Bank forespeilet i starten av året erfarer man ved utgangen av 2. tertial at snittrenten på 4,39 %, som ble lagt til grunn for budsjett 2023, er tilstrekkelig.

Økt rente påfører Fauske kommune store rentekostnader. Med den låneporteføljen Fauske kommune har til investeringslån vil 1 % renteøkning påføre kommunen ca. 14 mill. kr i økte renteutgifter årlig. Det blir fortløpende vurdert om det kan være hensiktsmessig å binde renten på en større andel av lånene. Med utgangspunkt i dagens renteprognoser må Fauske kommune øke snittrenten for budsjett 2024.

3.2 Utvikling likviditet

Figur 4 - Utvikling likviditet

Figuren over viser utvikling i likviditeten over en periode på ca. ett år: fra 1. september 2022 til 25. september 2023. Med unntak av to korte perioder i juni, har saldo på kommunens driftskonto vært negativ. Det vil si at kommunen driftes på kassakreditt. Bokførte rentekostnader på kassakreditt utgjør i perioden 1. januar 2023 til 31. august 2023: 1,438 mill. kr. I tillegg kommer bokført provisjon på kassakreditt på 0,36 mill. kr.

Kommunen har en ramme på kassakreditten på 240 mill. kr. Kommunedirektøren vurderer nå om rammen kan reduseres noe ned fra dagens nivå. Det vil medføre reduksjon i provisjonskostnader.

3.3 Fond

Tabell 4 - Bundne og ubundne fond – tall i hele 1000

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Ubundne investeringsfond	6 932	2 224	2 049	2 637	4 742	3 553
Sum frie egenkapitalfond	6 934	2 226	2 051	2 639	4 744	3 555
Bundne driftsfond	25 166	26 217	22 192	32 199	31 647	27 529
Bundne investeringsfond	25 860	30 096	33 831	41 737	55 133	63 807
Sum bundne egenkapitalfond	51 027	56 313	56 023	73 936	86 780	91 336
TOTALT	57 960	58 539	58 074	76 575	91 524	94 891

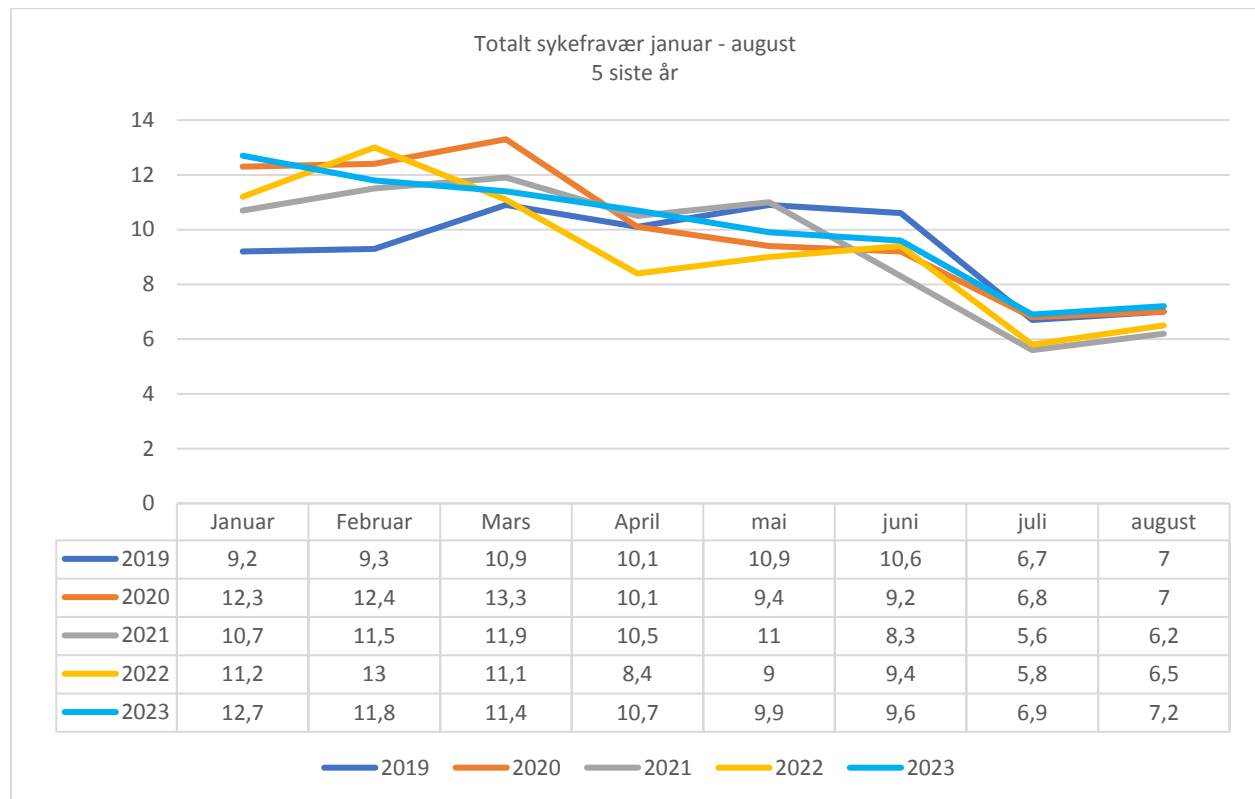
Disposisjonsfondets saldo er 0 mill. kr noe som betyr at Fauske kommune ikke har reservemidler å tære på dersom det oppstår større uforutsette utgifter.

3.4 Sykefravær

I første halvår var langtidsfraværet i Fauske kommune 8,4 % mens snittet for kommuner i landet var på 8,2 % i samme periode.

I perioden januar til august 2023 har sykefraværet totalt i snitt vært på 10 %, fordelt på 2,3 % korttidsfravær og 7,8 % langtidsfravær. Det foreligger ikke sammenlignbare tall per august fra NAV eller SSB på rapporteringstidspunktet.

Utviklingen i det totale sykefraværet i Fauske kommune for perioden januar t.o.m. august de fem siste årene fremgår av figuren under. 2019 er medtatt og representerer et normalår; altså året før koronapandemien satte inn.

Figur 5 - Utviklingen i sykefraværet fra januar til august i perioden 2019 - 2023

Tabell 5 - Fordeling av kort- og langtidsfravær i 2023

Tjenesteområder	Snitt fravær 1. tertial 2023			Snitt fravær 2. tertial 2023			Snitt fravær januar - august		
	Totalt fravær	Korttidsfravær	Langtidsfravær	Totalt fravær	Korttidsfravær	Langtidsfravær	Totalt fravær	Korttidsfravær	Langtidsfravær
Økonomi og virksomhetsstyring	9,1	1,0	8,1	1,5	0,7	0,8	5,3	0,9	4,4
Innovasjon og utvikling	9,6	1,5	8,2	3,8	1,0	2,8	6,7	1,2	5,5
Plan og næring	2,1	1,0	1,1	3,2	0,9	2,3	2,6	0,9	1,7
Tekniske tjenester og eiendom	15,7	2,3	13,4	16,9	1,3	15,7	16,3	1,8	14,5
VVA	6,8	1,8	5,0	0,7	0,7	0	3,7	1,3	2,5
NAV Indre Salten	7,8	1,8	6,0	10,3	0,9	9,5	9,1	1,3	7,8
Skole	11,1	3,5	7,6	6,4	1,5	4,9	8,7	2,5	6,3
Barnehage	17,3	2,9	14,5	15,5	1,8	13,7	16,4	2,3	14,1
Familiens hus og integrering	3,2	1,6	1,6	4,9	1,2	3,7	4,1	1,4	2,7
Hjemmebaserte tjenester	16,3	3,3	13,0	10,8	1,9	8,9	13,6	7,5	6,1
Forebyggende og koordinerende tjenester	10,7	2,0	8,6	7,0	1,8	5,2	8,8	1,9	6,9
Heldøgns omsorg	14,0	3,9	10,1	7,7	2,6	5,1	10,8	3,2	7,6
Totalsum Fauske kommune	11,7	2,9	8,8	8,4	1,7	6,8	10,0	2,3	7,8

Det gjøres oppmerksom på at i tjenesteområder med få ansatte, vil kun en til to sykemeldte få stort utslag i fraværsprosenten.

Økonomi og virksomhetsstyring, Innovasjon og utvikling, Plan og næring

For disse tre tjenesteområdene er langtidsfraværet for samtlige under 3 %, og korttidsfraværet er 1 % eller mindre i snitt i 2. tertial. Dette er godt under gjennomsnittet for kontoransatte i samme bransje som i 2. tertial var på 4,7 %.

Tekniske tjenester og eiendom

Korttidsfraværet er per 2. tertial 1,3 %, noe som anses å være på et normalnivå. Langtidsfraværet på 15,7 % i 2. tertial er derimot høyt. Samme bransje forøvrig i landet (tjenester tilknyttet eiendomsdrift) har et langtidsfravær på 7,2 % i samme tertial.

Langtidsfraværet skyldes bl.a. flere tilfeller av langtids sykdom, hvor det ikke har vært mulig å tilrettelegge arbeidet.

Enheten har tatt kontakt med NAV for å få bistand til arbeidet med sykefraværsoppfølging og forebygging. Det planlegges med oppstart av IA verksted, og det vil bli vurdert om en eller flere av avdelingene skal gjennomføre prosjektet Helse i arbeid. Bedriftstiltaket består av helsefremmede og forebyggende kunnskapsformidling og arbeidsmiljøarbeid. Måler er å øke inkludering, mestring og arbeidsdeltakelse.

På rapporteringstidspunktet er vi kjent med at langtidsfraværet i enheten er redusert til ca. 8 %.

VVA (Vei, vann og avløp)

Korttidsfraværet er under 1 % og langtidsfraværet er 0 % i gjennomsnitt i 2. kvartal. Samme bransje (anleggsvirksomhet) i landet for øvrig har et fravær på 4,5 % i 2. kvartal.

NAV Indre Salten

Korttidsfraværet er på et normalnivå mens langtidsfraværet økte fra 6 % i gjennomsnitt i 1. tertial til 9,5 % i gjennomsnitt i 2. tertial. Fraværet i bransjen for øvrig i landet var på 8,8 % i 2. tertial. Årsakene til fraværet er sammensatt.

Skole

Gjennomsnittlig korttidsfravær i 1. tertial var på 3,5 % og dette ble redusert til 1,5 % i snitt for 2. tertial. Langtidsfraværet var i snitt 7,6 % i første tertial og ble redusert til 4,9 % i 2. tertial. Samme trend, nedgang i fraværsprosent, registreres hvert år i forbindelse med ferieavviklingen for lærere.

Langtidsfraværet for 1. halvår var i snitt på 7,3 %. Til sammenligning rapporterer SSB om at undervisningsyrker i kommunalforvaltningen i samme periode hadde et langtidsfravær på 8,2 %.

Barnehage

Barnehagene har hatt høyt fravær over lengre tid. Korttidsfraværet er redusert fra 2,9 % i snitt for 1. tertial til 2,3 % i snitt i 2. tertial. Langtidsfraværet er redusert fra 14,5 % i snitt i 1. tertial til 13,7 % i snitt i 2. tertial.

For 1. halvår isolert sett er langtidsfraværet i snitt på 14 %. Ifølge KS og SSB er langtidsfraværet i barnehagene i kommuner på 10,35 % i samme periode.

Det har vært mange samtaler og tett oppfølging av langtidssykemeldte i flere av barnehagene. Årsaken til fraværet er sammensatte, men det har vært flere tilfeller av alvorlig sykdom og ansatte som er på tur ut av arbeidslivet pga. alder/helseutfordringer.

Barnehagene er påmeldt IA bransjeprogram barnehage gjennom KS, med oppstartstidspunkt 17. november 2023. Målet med programdeltagelsen er å forebygge ytterligere sykefravær og frafall, samt bidra til å øke målrettet innsats mot lange og/eller hyppige gjentakende sykefravær.

Familiens hus og integrering

Korttidsfraværet er i 1. og 2. tertial på under 2 % og langtidsfraværet under 4 % i samme periode.

Ifølge SSB har barnevernstjenesten i landet et langtidsfravær på 9 % i 2. kvartal men barnevernet i Fauske kommune har et langtidsfravær på 3,7 %.

Hjemmebaserte tjenester

Hjemmebaserte tjenester omfatter hjemmetjenesten, Buen korttidsavdeling, Oppfølgingstjenesten, Rus og Psykisk helsetjeneste og Miljø og habilitering.

Langtidsfraværet er vesentlig redusert i perioden 1. til 2. kvartal: fra 13 % i snitt til 8,9 % i snitt. I samme periode er korttidsfraværet redusert fra 3,3 % i snitt til 1,9 % i snitt. Ifølge SSB er gjennomsnittlig langtidsfravær i tjenesteområdet gjennom 1. halvår på 9,4 %.

Forebyggende og koordinerende tjenester

Forebyggende og koordinerende tjenester består av Tildelingskontoret, Ergo og Fysio, Frisklivssentralen Legetjenesten, Kommunalt lager og Hverdagsrehabilitering (HVR).

Totalt fravær i perioden januar til august var på 8,8 %, fordelt på korttidsfravær på 1,9 % og langtidsfravær på 6,9 %.

Heldøgns omsorg

Fraværet innenfor denne tjenesten er vesentlig redusert i perioden 1. til 2. tertial. Langtidsfraværet var i 1. tertial i snitt på 10,1 % og ble redusert til et snitt på 5,1 % i 2. tertial. I samme periode ble korttidsfraværet redusert fra 3,9 % i snitt til 2,6 i snitt.

Det totale fraværet i første halvår var i snitt på 10,8 %. Ifølge SSB var det totale fraværet i snitt for denne tjenesten i årets 6 første måneder på 11 %.

Nasjonal utvikling 1. halvår 2023

På landsbasis melder NAV om at sykdommer i luftveiene har hatt en betydelig nedgang fra første del av året og frem til sommeren med hele 41,1 %. Det gir spesielt utslag på korttidsfraværet. Korttidsfraværet er redusert i samtlige tjenesteområder i Fauske kommune i denne perioden.

Videre er det nasjonalt registrert økning i psykiske lidelser med 15 %, etterfulgt av sykdom i fordøyelsesorganene på 9,1 %. Muskel- og skjelettlidelser er årsak til flest tapte dagsverk og har hatt en økning på 7,5 prosent.

Tilsvarende statistikk for Fauske kommune har ikke vært mulig å få tak i, men det er nærliggende å anta at vi ser de samme tendensene lokalt som på landsbasis.

4 Vedtatte tiltak i budsjett 2023

I tiltakstabellen under er status definert ut ifra tre farger: grønn, gul og rød. Grønn indikerer at tiltaket enten allerede er implementert eller vil bli implementert iht. vedtatt budsjett. Gul indikerer at det enten er noen forsinkelser, mindre innsparingseffekt eller at innsparingseffekten oppfylles gjennom alternative tiltak. Rød indikerer at tiltaket ikke er iht. vedtatt budsjett.

Politikk

Tabell 6 - Vedtatte tiltak politikk

Tiltak nr.	Tiltak	Innsparingskrav i 2023	Anslått effekt hittil i år	Status
1979	Frikjøp og godtgjørelser – reduksjon	- 100 000	0	Effekten slår inn fra oktober 2023
1962	Formannskapetets disposisjonskonto – midl. Reduksjon	- 100 000	- 100 000	Gjennomført
1895	Forenklet streaming av politiske møter	- 70 000	0	Tiltaket er ikke iverksatt per d.d. Følges opp høsten 2023.
	Sum	- 270 000	- 100 000	

Oppvekst og opplæring

Tabell 7 - Vedtatte tiltak oppvekst og opplæring

Tiltak nr.	Tiltak	Innsparingskrav i 2023	Anslått effekt hittil i år	Status
1854	Oppvekst - Skole - Overgang til Chrome OS Flex operativsystem	-196 000	-130 666	Chromebook er kjøpt inn, og tatt i bruk. I løpet av våren kjøpes det inn flere Chromebook med midler fra investeringsbudsjett.
1855	Familiens hus - Redusere aktivitetsnivå med 0,2 årsverk	-115 965	-77 310	Gjennomført fra 01.01.23
1864	Oppvekst - Barnehage - Ass. styrer - Reduksjon 0,1 årsverk	-31 971	-2 664	Iverksettes fra 01.08.23 prosess er gjennomført
1882	Oppvekst - Barnehage - Kostnadsreducerende tiltak	-742 575	-495 050	Iverkstatt

1889	Oppvekst - Skole - Leirskole - Redusert antall overnattinger	-78 000	-52 000	Iverksatt
1892	Oppvekst - Skole - Mellomtrinnet - Innkjøp Chromebook	-29 100	0	Pr. i dag ikke midler til innkjøp Chromebook.29
1920	Oppvekst - Skole - Effektivisering IT-drift	- 89 000	-29 666	Lightspeed lisenser avsluttet. Kjøpt nye med virkning fra 01.05.23
1936	Familiens hus - Opprydding/kvalitetssikring av budsjettposter	-599 450	-399 633	Iverksatt
1952	Oppvekst - SFO - Redusere antall stillinger på skolefrie dager	-233 000	0	Ikke gjennomført, gratis kjernetid i SFO for 1 og 2 trinn medføre flere i SFO
1953	Oppvekst - Skole - Opprydding/kvalitetssikring av budsjettposter	-1 762 000	-1 174 666	Iverksatt
1956	Oppvekst - Barnehage - Opprydding/kvalitetssikring av budsjettposter	-696 300	-464 200	
1957	Oppvekst - Skole - Redusere antall ansatte	-797 000	-66 416	Dette vil ha virkning fra 01.08.23, prosess er gjennomført
1959	Oppvekst - Barnehage - Kursmidler - Reduksjon i 2023	-74 000	-6 166	Iverksettes fra august
1860	Oppvekst - Barnehage - Spesialpedagogisk tilbud - Ny organisering	0	0	
	Sum	- 5 444 361	-2 846 469	

Tiltak reduksjon utgifter SFO på 0,422 mill. kr lar seg ikke gjennomføre slik utredet, i og med vedtak om fortsatt drift på skolefrie dager, samt kobling opp mot vedtatt tiltak i samhandlingsområdet helse og omsorg. Deler av tiltaket tas inn gjennom vakansestyling i samhandlingsområdet. Resten dekkes på rammen av den vedtatte tiltaksplanen.

Helse og omsorg

Tabell 8 - Vedtatte tiltak helse og omsorg

Tiltak nr.	Tiltak	Innsparingskrav i 2023	Anslått effekt hittil i år	Status pr august
1887	Omsorg - Hjemmetjenesten - Effektivisering vikarbruk, IT-drift og transport	-2 800 000	- 1 866 664	Tiltak gjennomført i budsjett 2023
1901	Helse - Oppfølgingstjenesten - Utfasing av tjenestebil	- 35 000	- 22 274	Tiltak gjennomført i budsjett 2023
1902	Omsorg - Hjemmetjenesten - Ny vurdering av behov for fagutvikler	- 755 369	- 503 576	Tiltak gjennomført i budsjett 2023
1903	Omsorg - Fellestjenester - Ny vurdering av behov for kvalitetsrådgiver	-691 535	-461 024	To ansatte har i all hovedsak overtatt arbeidsoppgavene som lå til stillingen. Vurdering blir foretatt.
1934	Omsorg - Hjemmetjenesten - Avvikle 50% fast stilling dagtid	- 308 531	- 131 193	Tiltaket ble ikke gjennomført i februar, prosess i gang og blir iverksatt 20.03.2023
1935	Omsorg - Hjemmehjelp - Effektivisering av vikarbruk	-166 000	-110 664	Tiltak gjennomført i budsjett 2023
1951	Omsorg - Institusjon vederlag - Endret beregningsgrunnlag ved fradrag for egen bolig	- 240 000	- 100 000	Det er vanskelig å vite effekt på tiltaket før året er omme. Det er per nå 3 stk som gis fradrag. Hittil i år har 8 stk fått langtidsplass uten fradrag.
1958	Helse og omsorg - Opprydding/kvalitetssikring av budsjettposter	- 1 900 000	- 1 266 664	Tiltaket er gjennomført i budsjett 2023
	SUM	- 6 896 435	- 4 462 059	

Tiltak 1951 er vanskelig å se en effekt før året er omme. Da vedtak om å avslutte fradrag ikke har tilbakevirkende kraft, har vi gitt fradrag til 3 pasienter som har fått innvilget langtidsplass i løpet av første tertial.

Økonomi og virksomhetsstyring

Tabell 9 - Vedtatte tiltak økonomi og virksomhetsstyring

Tiltak nr.	Tiltak	Innsparingskrav i 2023	Anslått effekt hittil i år	Status
1850	Fauske kommune - Biler - Ny ordning for innkjøp og drift	-200 000	-50 000	Innsparing i 2023 er etter ny vurdering per 2. tertial ca. 90 000 kr og ikke 200 000 kr
1971	Fauske kommune - Sommerjobb for skoleungdom - Midlertidig reduksjon	-50 000	-50 000	Innsparingen er effektiv
1924	Fauske kommune - Endring anskaffelser - Gjenbruk, ombruk og brukt på områder det er mulig	0	0	Virkning fra 7/23, ukjent effekt. Økt fokus på tilpasning av innkjøpsrutiner og rutiner for gjenbruk. Innsparingseffekt er ikke anslått.
1890	Fauske kommune - Fjerne fridag og redusert arbeidstid i romjul for dagtidsansatte	0	0	Implementert: fridag er fjernet. Effekt er ikke anslått.
	Sum	- 250 000	- 100 000	

Innovasjon og utvikling har fra høsten 2023 hovedansvar for gjennomføringen av arbeidet knyttet til tiltakskort 1850 biler. Det undersøkes nå om det er mulig å få på plass et samarbeidsprosjekt med to andre aktører for å få etablert ladestruktur til kommunens el-biler ref. forskrift om energi- og miljøkrav ved offentlige anskaffelser av kjøretøy (nullutslippsbiler) som trådte i kraft 1. januar 2022. Ettersom kommunen ikke har tilstrekkelig ladestruktur tilgjengelig omfattes vi inntil videre av unntaksbestemmelsen i § 5.

Innovasjon og utvikling

Tabell 10 - Vedtatte tiltak innovasjon og utvikling

Tiltak nr.	Tiltak	Innsparingskrav i 2023	Anslått effekt hittil i år	Status
1967	Fauske kommune - IT - Endret telefonpolicy	-200 000	- 133 336	Tiltak gjennomført i budsjett 2023
1878	Kultur og idrett - Sjønstå gård - Avvikle tilskudd og innlede samarbeid med Nordlandsmuseet	-10 000	- 6 667	Tiltak gjennomført i budsjett 2023
1904	Kultur og idrett - Ungdommens hus - Avklare leieforhold og/eller flytte til egne lokaler	200 000	128 000	Det er inngått leiekontrakt for Sjøgata 71 med Rognan Eiendom fom. 01.01.23. Årlig leiesum kr 200.000.- 6 mnd oppsigelsestid. Er under vurdering mht. innhold Rådhus.
1806	Kultur og idrett - FK Sprint - Overgang fra driftstilskudd til betaling for faktisk bruk	0	0	Tiltaket skal ha effekt fra 01/24 på kr 290 000,- Forhandlinger med FK Sprint er ikke innledet, men er under planlegging
	Sum	- 410 000	- 268 003	

Støttefunksjoner

Tabell 11 - Vedtatte tiltak støttefunksjoner

Tiltak nr.	Tiltak	Innsparingskrav i 2023	Anslått effekt hittil i år	Status
1911	Plan - Folkehelserådgiver - Avvikle stilling	- 343 690	- 114 563	Stillingen avviklet og folkehelsearbeidet er tatt inn i alle tjenesteområder
1949	Plan - Matrikkel - Etterregistrering av tiltak	- 50 000	- 30 000	Pågår: For plan/næring har man fått inn kr 30 000 ekstra. Effekten av tiltaket er nok så langt maksimert.
1836	Plan - Samfunnsplanlegger - 50% stilling holdes vakant	- 297 818	-173 727	Gjennomført pr. juli
1838	Eiendom - Valnesfjord - Renhold - Ny ressursfordeling	- 219 750	-146 500	Innført

1839	Eiendom - Sentrumsparkering - Nye alternativer – Periodekort	- 50 000	- 16 667	Tiltaket er innført, men det er ikke mulig å rapportere på økonomi ennå. Det jobbes videre med å få digital løsning på periodekort. Det medfører en kostnad som vil bli regulert i betalingsregulativet
1841	Eiendom - Beplantning – Redusering	- 150 000	- 100 000	Gjennomført
1975	Eiendom - Sentrumsparkering - Utvidelse Fauske idrettshall	- 30 000	0	Startet prosess med å utarbeide skiltplan for området. Tiltaket innføres når skiltplan og godkjenning foreligger. Ikke godkjent enda, jobbes med å søke dispensasjon fra parkeringsforskriften med krav om ladestasjon for området
1984	Eiendom - Drift/vedlikehold - Reduserte driftskostnader ved kjøp av elektrisk varebil	- 15 000	- 10 000	Bil er kjøpt.
1960	Tekniske tjenester - Sivilforsvaret - Oppsigelse av leieforhold	0	0	Besparelsen ifm leieforholdet vil gå med til kostnader i drift for blålysbygget fra juni.
1884	Fauske kommune - Administrative tjenester - Samlokalisering administrasjonsbygget	- 50 000	- 40 000	Tiltak er gjennomført
1939	VVA - Kommunale grusveier - Redusert støvdempende tiltak	- 288 000	- 288 000	Tiltaket fullført
1945	VVA - Kommunale veier - Redusert feiing av strøsand	- 50 000	- 50 000	Tiltaket er fullført
1946	VVA - Kommunale veier - Gatelys - Redusert drift og vedlikehold	- 129 000	- 86 000	Tiltaket er iverksatt. Pga. tiltaket er fordelt på 12 måneder vil tiltaket ikke få full effekt før ved utgangen av 2023
1835	VVA - Lager - Leieavtale sies opp	- 33 000	- 33 000	Tiltaket er fullført
	Sum	- 1 706 258	- 1 088 457	

NAV Indre Salten

Tabell 12 - Vedtatte tiltak NAV Indre Salten

Tiltak nr.	Tiltak	Innsparingskrav i 2023	Anslått effekt hittil i år	Status
1862	NAV - Vertskommunesamarbeid - Kompensasjon for skjev bemanningsnorm	- 100 000	- 137 800	Tiltaket er iverksatt.
1861	NAV - Vertskommunesamarbeid - Korrigert medfinansiering deltakerkommuner	- 134 000	- 81 400	Tiltaket er iverksatt.
1847	NAV - Siso Vekst - Redusert nivå på medfinansiering	- 240 000	0	Ikke innført i 2023. Oppfølging av vedtak for innføring i 2024.
	Sum	- 470 000	- 219 200	

Enheter med tiltak som ikke kan gjennomføres eller som ikke har full effekt i 2023 kan likevel gå i balanse eller med besparelse i år. Hele organisasjonen har sterkt fokus på økonomi og det jobbes daglig med å holde utgiftene nede. Tiltak som ikke kan gjennomføres som vedtatt rapporteres i denne økonomimeldingen. Budsjettmessig må slike tiltak innarbeides (legges tilbake) i konsekvensjustert budsjett for 2024, slik at enhetene har et realistisk budsjett å styre etter neste år.

5 Fellesområder

Tabellen oppsummerer endringene på fellesområdene.

Tabell 13 – Endringer fellesområdene – tall i hele 1000

	Budsjett	Prognose	Avvik	
Rammetilskudd	301 207	301 600	-400	Merinntekt (RNB)
Tilskudd vertskommuner	0	2,59	-2,59	Merinntekt
SUM	301 207	301 607	-402,59	

Netto merinntekter reguleres mot økte kostnader.

5.1 Kraftinntekter

Konsesjonskraft

Konsesjonskraften for 2023 er solgt til fastpris på årskontrakt. Når budsjettet vedtas er ikke OED-prisen som kommunen må kjøpe konsesjonskraften for kjent, og heller ikke fastledd og energiledd er kjente størrelser på det tidspunktet. Både OED-pris, fastledd og energiledd er høyere i 2023 enn budsjettet, og det gir en forventet mindreinntekt på konsesjonskraft i 2023 på 1,4 mill. kr.

Kvotekraft

Så langt i 2023 er prisen for salg av kvotekraft tilnærmet på nivå med budsjettet pris, men det ligger an til en del lavere produksjon på årsbasis enn budsjettet. Lavere produksjon utgjør en mindreinntekt på 1,1 mill. kr. Kostnadene til produksjon av kvotekraft er også noe høyere enn budsjettet, og utgjør 0,35 mill. kr. I tillegg har budsjettet ikke hensyntatt produksjonskostnader på kommunens eget forbruk, noe som utgjør en netto mindreinntekt på 1,4 mill. kr. Samlet utgjør disse tre elementene en mindreinntekt på 2,9 mill. kr for 2023.

5.2 Eiendomsskatt

Ut fra regnskapet etter andre tertial forventes det en inntekt på eiendomsskatt omtrent lik budsjettet for 2023, altså ca. 46,7 mill. kr.

Ifølge Eiendomsskatteloven skal det hvert 10. år gjennomføres ny taksering av alle eiendommer i kommunen. Sist gang taksering ble gjennomført i Fauske kommune var i 2015. Dette betyr at innen utgangen av 2024 skal det være gjennomført ny taksering av alle eiendommene i kommunen. Kommunen gikk ut med anbud og har nylig valgt leverandør for taksering av næringseiendom. Det forventes oppstart av arbeidet med befaring av næringseiendommer i løpet av oktober 2023 og med ferdigstillelse av takseringen i løpet av vinteren 2024.

Kommunen har imidlertid så langt ikke lyktes med å få ansatt prosjektleder for taksering av bolig- og fritidseiendom. Man vurderer om også denne delen skal ut på anbud og undersøker derfor med aktuelle

leverandører om dette er en realistisk løsning. Dersom heller ikke dette lykkes, bør det vurderes å gjennomføre en såkalt «kontorjustering» av takstene for 2025 ref. eiendomsskatteloven § 8 A-4.b

5.3 Integreringstilskudd

Integreringstilskuddet ble opprinnelig budsjettert til kr 14,23 mill. kr i 2023. Dette var basert på informasjon om vedtak for 2023 og faktiske bosetninger på det tidspunktet budsjettet ble utformet høsten 2022. I ettertid har Fauske kommune bosatt ytterligere flyktninger i 2022 samt vedtatt bosetting av totalt 40 flyktninger i 2023. På bakgrunn av dette ble budsjettet regulert opp til 21,7 mill. kr i forbindelse med økonomimelding 1. Det er på nåværende tidspunkt ingen informasjon som indikerer endringer i prognosen.

5.5 Utbytte

Det er budsjettert med 4,43 mill. kr i utbytte i 2023. SKS har i generalforsamling 31.mai 2023 vedtatt et aksjeutbytte for regnskapsåret 2022 som for Fauske kommune sin del endte på 6,1 mill. kr. Utbyttet ble utbetalt i juni 2023. Fauske kommune har også mottatt utbytte fra Saltens Bilruiter på kr 0,15 mill. kr. Samlet utbytte utbetalt i 2023 kr 6,25 mill. kr. Økningen på 1,82 mill. kr foreslås regulert inn i budsjett 2023.

5.6 Ressurskrevende tjenester

Det er budsjettert med 8,1 mill. kr i refusjon for ressurskrevende tjenester i 2023. Som følge av for høy inntektsføring i 2022 vil bokført inntekt for 2023 bli redusert med ca 1,12 mill. kr. Budsjettposten vurderes likevel som oppnåelig. Refusjonsgrunnlaget varierer i takt med kostnadene og endelig avregning gjøres etter regnskapsavslutningen for 2023.

5.7 Lønnsoppgjør

Mellomoppgjøret for kommunal sektor endte med en lønnsramme på 5,4 %. Det er 0,2 % høyere enn rammen for frontfagene. Virkningstidspunktet er fra 1. mai 2023. De senere årene har kommuneansatte hatt en svakere lønnsutvikling enn andre, noe som årets oppgjør bidro til å rette opp.

5.8 Pensjon

Ved økonomimelding 1 viste nye estimater fra KLP at pensjonskostnaden for 2023 ville bli høyere enn først forespeilet og pensjonskostnaden ble økt i budsjettet. Sist oppdaterte prognose fra KLP viser at det ikke er betydelige endringer fra i vår, og det vil ikke være nødvendig med ytterligere reguleringer.

5.9 Flyktnings situasjonen

Det er i perioden mai-august inneværende år opprettet 3 asylmottak i Fauske kommune. Dette medfører økt behov for å levere flere ulike kommunale tjenester. Innen skole- og helsetjenester vil behovet være størst. Det er forbundet stor usikkerhet for kommunen til hvordan den økonomiske belastningen kommer til å bli. Det er også stor usikkerhet rundt hvem som kommer til mottakene, hvilke behov de har og hva kommunen skal gi av tjenester.

Nordnorsk mottakssenter AS er etablert i Røvika med 30 plasser til enslige mindreårige. Mottaksdrift Nor AS er etablert på Fauske og har 250 mottaksplasser. Corvita Care AS er etablert i Sulitjelma med 185 plasser. UDI bygger på at mottakene skal ha 80 % belegg på sine mottaksplasser, men presiserer at ved et større antall ankomster av flykninger, vil en måtte forvente at mottakene blir fylt opp over de 80 %. Det er per i dag en forventet botid i ordinære mottak på 70 dager. Dette er gjennomsnittstallene UDI refererer til. I tillegg formidler UDI at dette kan øke, da en ser en synkende trend på bosetting av flykninger i kommuner enn tidligere.

Betydning for tjenestene:

På et generelt grunnlag er det mangelfull bemanning per i dag for å ivareta den økte mengden mennesker som har behov for tjenester fra Fauske kommune, og vi ser at det vil være utfordrende å bemanne rett. Dette er en konsekvens av rask endring i sammensetning i de bosatte ved mottakene. Det er per i dag vanskelig å skaffe kompetent arbeidskraft og det er stor konkurranse om ansatte med tilstrekkelig kompetanse.

Skole

Elever i alderen 6-16 år har rett på grunnskole. For disse vil det bli etablert en egen mottaksskole: Hauan skole.

Elever i alderen 16-18 år, som har gjennomført grunnskole tilsvarende 9 år i hjemlandet, har rett til VGS introduksjonsklasse for å kvalifisere seg til ordinært løp i VGS (Saltdal VGS). Elever som ikke har gjennomført grunnskole tilsvarende 9 år, har rett til grunnskole i ett år for å kvalifisere seg for VGS (Nordland Fylkeskommune). Grunnskoleopplæring for elever i alderen 16-18 år gis ved NFK Fauske VGS.

Personer over 18 år har rett til 175 timer norsk og 25 timers samfunnsfagundervisning. Undervisningen vil foregå ved Hauan skole.

Helse

Alle beboere har likelydende rettigheter til helsebistand tilsvarende de som er bosatt i Fauske kommune. Beboere i mottak har ikke krav på fastlege. Helsetjenestene gis i Blålysbygget.

Barnehage

Barnehageplass for barn i mottak er ikke en lovpålagt oppgave. Det vil det per i dag ikke være prioritet for Fauske kommune å tilby barnehageplass til barn i mottak.

Tilskudd til vertskommuner for asylmottak og omsorgssenter

Som følge av etablering av asylmottak i kommunen vil Fauske motta et vertskommunetilskudd. Dette består av en grunnsats og en sats per mottaksplass. For 2023 er denne inntekten beregnet til ca. 2,59 mill. kr. Det ordinære vertskommunetilskuddet skal dekke gjennomsnittlige utgifter til helse, barnevern, tolk og administrasjon i forbindelse med drift av mottak i kommunen. Arbeidet med å kartlegge og opprette tjenestene er en pågående prosess, og det er pr. tiden ikke avklart hvordan kostnadene vil fordele seg. Det vil derfor være hensiktsmessig at kommunedirektøren får fullmakt til å innarbeide dette i budsjettet på et senere tidspunkt.

Inntektene for 2023 er beregnet ut fra tidspunkt for etablering av mottakene og fordeler seg som vist i tabellen under.

Tabell 14 - Inntekter til vertskommuner

Inntekter	Antall	2023
Grunnsats	1	504 000
Ordinær mottaksplass	455	1 765 000
Enslige mindreårige	30	323 000
		2 592 000

6 Internkontroll

God internkontroll er en del av kommunens samlede styring og ledelse og skal sikre at lover og forskrifter følges. Internkontroll skal bidra til at vedtatt politikk blir gjennomført, at tjenestene er av god kvalitet og at ressursene brukes effektivt og riktig.

I kommuneloven av 22. juni 2018 stilles det krav til kommunens internkontroll. § 25-1 sier: «Internkontrollen skal være systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.

Ved internkontroll etter denne paragrafen skal kommunedirektøren:

- utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering*
- ha nødvendige rutiner og prosedyrer*
- avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik*
- dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig*
- evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll»*

Det er i tillegg flere bestemmelser i kommuneloven og særlover som kan knyttes opp mot internkontroll.

Ledelse og styring i Fauske kommune

Kommunens ledere skal gi retning og skape resultater innenfor de rammer som er vedtatt av kommunestyret. Det er ledernes ansvar å etablere og følge opp rutiner og systemer. Dette skal sikre god virksomhetsstyring, internkontroll og faglig forsvarlige tjenester til innbyggere og brukere av tjenestene. I dette arbeidet inngår ansvaret for å utvikle en kultur som fremmer gode arbeidsprosesser, læring, forbedring og utvikling.

Internkontrollen i Fauske kommune har som mål å sikre at:

- Driften er målrettet og effektiv
- Lover og regler etterleves
- Rapporteringen er pålitelig
- Politiske vedtak iverksettes og følges opp

Kvalitetssystemet heter Risk Manager og består av:

- Dokumenter, retningslinjer, rutiner
- Avvikssystemet
- Budsjettverktøyet arena
- Prosjektverktøyet Induct der forslag til tiltak meldes inn, tiltakskort etableres og følges opp
- Analyseverktøyet Framsikt med plan- og analysemodul
- Regnskapssystemet Visma
- Vedtakslogg i excel

Alle medarbeidere i Fauske kommune skal være kjent med kommunens kvalitetssystem og den dokumentasjon som er tilgjengeliggjort i systemet. Toppledelsen, enhetsledere og ansatte i omstillingsprosjektet skal i tillegg kunne bruke Arena, Induct, Visma og Framsikt – med de moduler som til enhver tid tas i bruk. Etter hvert skal øvrige ledere i større grad kobles på bruk av systemet.

Det er et mål at kommunen skal ha en høy etisk standard og en etisk forsvarlig forvaltning av menneskelige og materielle verdier. Kommunens etiske retningslinjer legger til grunn allmenngyldige etiske verdier og normer. Det hviler et ansvar på både ledere og folkevalgte for at de etiske retningslinjer følges opp, tilpasses og bekjentgjøres i eget ansvarsområde.

6.1 Sikri samsvar

Kvalitets- og internkontrollsystemet Risk Manager byttes nå ut med et skybasert system: Sikri Samsvar. Arbeidet forventes ferdigstilt rundt årsskiftet 2023/2024. Parallelt med at implementeringen pågår jobbes det med å revidere en del av dokumentene som skal overføres til nytt system.

6.2 Kommunekompassevaluering

I perioden mai-juni 2023 ble det gjennomført kommunekompassevaluering av Fauske kommune. Dette skjedde i regi av KS konsulent. Kommunekompasset er en evaluering av kommunens forvaltningspraksis sett opp mot “beste praksis”, og omfatter måling av status innenfor åtte forvaltningsområder:

1. Offentlighet og demokrati
2. Tilgjengelighet, innbygger- og brukerorientering
3. Politisk styring og kontroll
4. Lederskap, ansvar og delegasjon
5. Resultatfokus og effektivitet
6. Kommunen som arbeidsgiver
7. Utviklingsstrategi og lærende organisasjon
8. Kommunen som samfunnsutvikler

Med utgangspunkt i sluttrapporten fra evalueringen, jobber strategisk ledergruppe med å få etablert en utviklingsstrategi og prioritere tiltak som skal forbedre forvaltningspraksisen i Fauske kommune ytterligere.

Etter avtale med ordfører og KS-konsulent skal rapporten legges fram for kommunestyret i desember.

6.3 Delegasjonsreglement – kommunedirektørens videredelegering

Nytt delegasjonsreglement, kommunedirektørens videredelegering av ansvar og myndighet til ulike ledernivå i kommunen er under utarbeidelse.

Delegasjonsreglementet skal bidra til en god og effektiv arbeidsdeling internt i kommunens organisasjon. Det skal være med på å sikre innbyggere og lokalsamfunn god og effektiv service og saksbehandling og gi kommunedirektøren mulighet til å utvikle en effektiv organisasjon.

Arbeidet vil bli ferdigstilt i løpet av 3. tertial 2023.

7 Status i tjenesteområdene

7.1 Politikk

Prognose ved årets slutt 2023

Tabell 15 - Prognose Politikk – tall i hele 1000

	Budsjett pr aug 2023	Regnskap pr aug 2023	Avvik pr aug 2023	Budsjett totalt 2023	Prognose 2023
Område: 1 Politikk					
10 Politikk	5 794	5 655	-139	8 624	8 624
Sum område: 1 Politikk	5 794	5 655	-139	8 624	8 624

Området består i all hovedsak av lønn/godtgjørelse til folkevalgte, samt kostnader knyttet til styring av kommunen. Området har et lite mindreforbruk sammenlignet med budsjett.

7.2 Kommunedirektør

Prognose ved årets slutt 2023

Tabell 16 – Prognose Kommunedirektøren – tall i hele 1000

	Budsjett pr aug 2023	Regnskap pr aug 2023	Avvik pr aug 2023	Budsjett totalt 2023	Prognose 2023
Område: 2 Kommunedirektøren					
20 Kommunedirektøren	1 337	1 064	-273	2 073	2 073
Sum område: 2 Kommunedirektøren	1 337	1 064	-273	2 073	2 073

Regnskapet til kommunedirektøren består av kostnader og utgifter tilknyttet kommunedirektøren. Forventes å ende på budsjett ved årets slutt.

7.3 Oppvekst og opplæring

Prognose ved årets slutt 2023

Tabell 17 – Prognose Oppvekst og opplæring – tall i hele 1000

	Budsjett pr aug 2023	Regnskap pr aug 2023	Avvik pr aug 2023	Budsjett totalt 2023	Prognose 2023
Område: 4 Oppvekst og opplæring					
40 Oppvekst og opplæring felles	3 221	756	-2 465	4 884	4 884
41 Skole	71 107	70 721	-385	110 108	125 862
42 Barnehage	47 226	47 515	289	72 380	72 277
43 Familiens hus og integrering	34 283	34 699	417	53 129	41 869
Sum område: 4 Oppvekst og opplæring	155 837	153 692	-2 144	240 502	244 892

Hva har skjedd siden sist?

Tjenesteområdet oppvekst og opplæring er nytt fra 01.05.23.

Mottaksskole

Utdanningsdirektoratet har fastsatt retningslinjer om tilskudd til opplæring til barn og unge som søker opphold i Norge. Tilskuddet er basert på antall elever pr måned og gir for inntil 10 måneder pr år.

Opplæringsloven gir alle barn og unge rett og plikt til grunnskoleopplæring. For å best ivareta denne tjenesten til barn og unge i asylmottak vil det bli opprettet en mottaksskole i kommunen. For kommunen vil elevantallet være en ukjent og variabel faktor. For å sikre at kommunen skal kunne yte forsvarlige tjenester må driften planlegges ut fra at det i perioder vil være et høyere elevantall. I tabellen for grunnskoletilskudd er det budsjettert med at det til enhver tid skal være 70 barn i grunnskolealder boende i mottak. Tilskuddet gis for inntil 10 måneder pr år. Anslått tilskudd for 2023 er 3,81 mill. kr som skal gå til å dekke drift av mottaksskolen. Herunder blant annet lønn til lærere og pedagoger, transport og andre driftsutgifter.

Tabell 18 - Grunnskoletilskudd

Grunnskoletilskudd	Budsjett 2023
Enslige mindreårige grunnskoletilskudd	927 000
Barn i grunnskole	2 884 000
	3 811 000

Samlet sett vil en da ha en tjeneste som gir de lovpålagte oppgavene, som ikke går ut over eksisterende tjenestetilbud og er økonomisk i balanse.

Skole og integrering

I forbindelse med omorganisering ble integreringsavdelingen fra 01.08.23 innlemmet i enhet Skole. Det vil derfor være behov for en budsjettregulering for å flytte midler fra enhet Familiens hus til enhet Skole. I økonomimeldingen vil integreringsavdelingen rapportere etter gammel struktur.

Skole

Skolene i Fauske har i perioden et mindreforbruk på 0,385 millioner. Fellesområdet skole har mindreforbruk på 1,509 mill. kr. Fastlønn, kursvirksomhet, lisenser og undervisningsmateriell bidrar med et mindre forbruk på 0,9 mill. kr. Innkjøp til skolene vil medføre at undervisningsmateriell ved årets slutt går i null. For fosterhjemsplasserte barn er mindreutgiftene 0,4 millioner. Utgiftene ved å ha elever fra Fauske kommune i andre kommuner er store og kan endres på kort tid.

Fauskeskolene har et mindreforbruk på 1,262 mill. kr på fastlønn. Variabel lønn viser et merforbruk på 2,587 mill. kr. Refusjoner syke- og fødselspenger har mindreforbruk på 1,4 mill. kr. Fastlønn i perioden frem til januar vil øke i og med at skolen har måttet øke antall årsverk med ca. 10 stillinger. Bakgrunnen for dette skyldes et økende antall elever med stort behov for ekstra personell for å ivareta helse og sikkerhet. Økte utgifter vil beløpe seg til ca. 3 mill. kr.

SFO

SFO i Fauske kommune har et samlet merforbruk på 0,8 mill. kr. Innføring av gratis 12 timer SFO er sterkt medvirkende til resultatet. Brukerbetalinger gir mindreinntekter på 0,911 mill. kr. Statlige overføringer gjennom rammetilskudd til kommunen skal kompensere for kommunens tapte inntekter.

Familiens hus

I barneverntjenesten er det merforbruk grunnet frikjøp av fosterhjem, økte kostnader knyttet til godtgjøring av fosterhjem etter nye føringer fra Statsforvalteren, kjøp av spesialiserte fosterhjem samt institusjonsplasseringer. Flere midlertidige plasseringer øker kostnadene utover det som er budsjettet. Det er i tillegg økte kostnader i forbindelse med fosterhjemsoppfølging og gjennomføring av samvær som har lang reisevei med overnatting. Det har vært økt bruk av overtid som følge av akuttarbeid og oppfølging av saker utenom tjenestens arbeidstid. Dette inkluderer også henvendelser på akuttvakta.

Som følge av det ovenfornevnte anslås en budsjettoverskridelse i barneverntjenesten på ca. 3 mill. kr i 2023.

Flyktnings situasjonen med økt bosetting og 3 nye mottak i kommunene har medført et betydelig press på helsestasjon – og skolehelsetjenesten. Flyktningshelsetjenesten er i høst styrket med tre sykepleierstillinger. Da disse tiltrer ikke før ved årsskiftet, er situasjonen utfordrende. Det er ikke mulig å få tak i midlertidig kvalifisert personell. I tillegg er det vakanse i en helsesykepleierstilling i skolehelsetjenesten, her har det foreløpig ikke lyktes å få tak i kvalifisert personell. Dette medfører skyvning på oppgaver og overtidbruk. Det er økt bruk av tolketjenester.

PP-tjenesten har vakanse som medfører noe reduserte lønnskostnader, samtidig som tjenesteproduksjonen påvirkes negativt.

Integreringsavdelingen har et mindreforbruk på 1,34 mill. kr. Dette skyldes i hovedsak større statlig tilskudd enn budsjettet på grunn av økt antall elever. I tillegg har det vært lite bruk av vikarer og fastlønn lavere enn budsjettet. Statlige tilskudd kan variere mye ut fra elevmengden og dermed endres på kort tid.

Etter flytting av integreringsavdelingen til enhet Skole forventes en budsjettoverskridelse på ca. 2 mill. kr ved årets slutt.

Barnehage

I budsjett 2023 ble det som et tiltak trukket ned stillinger pga. færre barn i barnehagene. Prognosen tilsa færre barn i barnehagen, men dette viste seg å ikke stemme. For å få plass til alle rettighetsbarn, måtte grunnbemanningen økes med 4,75 årsverk fra 15.august.

Fra august er det færre barn i barnehagene med rett til styrket barnehagetilbud. Dette utgjør 1,5 årsverk.

Barnehagene vil dermed få et merforbruk på lønn på 3,25 årsverk i 4,5 måneder. Det vil kunne bli en budsjettoverskridelse på om lag 0,5 mill. kr.

7.4 Helse og omsorg

Prognose ved årets slutt 2023

Tabell 19 - Prognose Helse og omsorg – tall i hele 1000

	Budsjett pr aug 2023	Regnskap pr aug 2023	Avvik pr aug 2023	Budsjett totalt 2023	Prognose 2023
Område: 5 Helse og omsorg					
50 Helse og omsorg felles	4 583	4 243	-340	6 879	6 879
51 Hjemmebaserte tjenester	75 471	72 727	-2 744	116 361	116 856
Forebyggende og	33 344	36 593	3 249	51 579	51 579
52 koordinerende tjenester					
53 Heldøgns omsorg	48 870	48 662	-208	75 557	75 857
Sum område: 5 Helse og omsorg	162 268	162 225	-44	250 375	251 171

Tjenesteområdet helse og omsorg sin årsprognose viser per 31.08.2023 budsjettbalanse for inneværende år. Hele tjenesteområdet har et sterkt fokus på økonomi og jobber daglig med å holde budsjettet. Avdelinger med tiltak som ikke kan gjennomføres, eller der det ikke er mulig å oppnå full effekt i 2023, kan likevel gå i balanse eller med besparelse i 2023.

Hva har skjedd siden sist?

Det er lagt ned et stort arbeid fra mange aktører for å få på plass et høringsutkast til ny Helse, omsorg og velferds plan. Det har vært en bred involvering av ansatte, lag og foreninger og innbyggere.

Arbeidet med å få på plass virksomhetsplaner i alle avdelinger har startet. Det pågår også arbeid med styrket internkontroll og avviksarbeid med ledergruppen, organisert i eget prosjekt.

Samhandlingsområdet har nå fått på plass teamorganisering i de avdelingene som planlagt. Så langt synes dette å fungere som tiltenkt. Etter prosessen med å få på plass ny administrativ struktur har enkelte avdelingsledere et meget stort lederspenn og dette skal evalueres i løpet av høsten 2023.

Sykefraværet er fremdeles for høyt i samhandlingsområdet dette til tross for at det arbeides systematisk og godt på avdelingene. Det høye sykefraværet fører til økt bruk av vikarer og i tillegg til det økonomiske aspektet påvirker dette kontinuiteten og kvaliteten i tjenestene.

Generelt oppleves det et økt press på tjenestene i helse og omsorg gjennom hele 2023. Det er da en stor utfordring å møte krav om fagkompetanse for å ivareta innbyggere som har behov for tjenester på forskjellige nivå. Et eksempel er at Hukommelsesteamet hittil i år har gjennomført 32 demensutredninger mot 17 i 2022.

I andre tertial har overliggerdøgn ved Nordlandssykehuset HF gått ned. Til tross for dette vil det være et merforbruk på denne posten totalt for 2023. Dette er en variabel som i løpet av året vil kunne variere med store svingninger. Det man ser er at avlastningsplasser i Buen korttidsavdeling gjør at man har mindre handlingsrom enn det som er ønskelig. Fauske sykehjem somatisk avdeling har tatt i bruk dobbeltrom for å få frigjort plass i Buen korttidsavdeling for blant annet å unngå overliggerdøgn i større grad enn nødvendig.

Sommerferieavviklingen har vært utfordrende med tanke på svært lavt søker tilfang på sommerjobber i helse og omsorg. Det er hjemmetjenesten, Buen korttidsavdeling og legetjenesten som har hatt vikarer fra byrå for å få driften til å gå rundt i sommermånedene. Resten av året brukes det i svært liten grad vikarer fra byrå på avdelingene. Det er kun hjemmetjenesten og legetjenesten som har sett seg nødt til å bruke vikar fra byrå utover sommerferieavviklingen.

Det må fremholdes at ansatte i Helse og omsorg har vist høy arbeidsmoral og har funnet gode løsninger på de utfordringene som har dukket opp underveis i sommerferieavviklingen i andre tertial.

Legetjenesten har i 2023 hatt stort fravær av leger av varierende årsaker som: lovfestet spesialistpermisjon, lovfestet sykehusspesialisering og langvarig sykefravær. På bakgrunn av dette har man sett seg nødt til å leie inn leger fra byrå for å ivareta listepasientene til de respektive legene. Dette vil påvirke det totale resultatet for samhandlingsområdet helse og omsorg ved årets slutt.

Ved det næringsdrivende legekantoret har man ikke lyktes med å rekruttere inn leger i ledig hjemmel. Fauske kommune har sørget for innleie i hjemmelen, noe som har påført Fauske kommune store økte kostnader i 2023.

I 2023 har det vært gjennomført forhandlinger med de næringsdrivende legene som har driftsavtale med Fauske kommune. Dette for å stabilisere kritisk kompetanse innen fastlegeordningen. Det vil gi utslag i ikke budsjetterte kostnader for 2023.

Buen Korttidsavdeling har mange pasienter med sammensatte og komplekse sykdomstilfeller som medfører økte ressurser. Dette har medført bruk av overtid.

Velferdsteknologi i Helsetunet 1 og 2 er installert og tatt i bruk. Det er sendt søknad om utbetaling av tilskudd til Husbanken og dette vil bli utbetalt høsten 2023.

Prosjektarbeidet med å utrede flytting av storkjøkkenet til Helsetunet 2 er i gang. Når man skal flytte så store lokaler inn i et allerede fullt hus, byr dette på utfordringer. Det har vært gjennomført møte med brukere av kafelokalene som har beskrevet sine behov. Arrangement av frivillige lag og foreninger er et viktig moment som vil bli vektlagt i den videre prosessen.

Utfordringer i perioden

Samhandlingsområdet har sammen med tillitsvalgte frem til nå hatt, og ønsker i fremtiden å ha, et sterkt fokus på organisasjonsutvikling ut fra følgende prinsipp; tjenestene skal dreies fra behandling til forebygging. De forebyggende og rehabiliterende tjenestene er grunnmuren i Helse og omsorg. Disse tjenestene sørger for å ivareta utskrivningsklare pasienter slik at de kan skrives ut til eget hjem, eller til korttidsopphold på Buen. Man ønsker å bygge effektive, fremtidsrettede og bærekraftige helse og omsorgstjenester.

De forebyggende og hjemmebaserte tjenester vil fremover ha behov for å få tilført ressurser i takt med den demografiske utviklingen. Det er et presserende behov for å kunne bygge opp robuste og gode Helse og omsorgstjenester i tråd med sentrale føringer og i forslag til ny Helse-, omsorg- og velferdsplan.

Omsorgsboliger der Fauske kommune i dag har tildelingsrett er en tilbakevendende utfordring. Når det gjelder tildeling og videresalg av omsorgsboliger tilknyttet ISBBL har det vist seg ved flere anledninger at det med dagens organisering kan være krevende å omsette disse boligene. Pårørende risikerer å komme i en vanskelig situasjon dersom man ikke får omsatt boligene hvor det på det aktuelle tidspunkt ikke er en aktuell brukergruppe som ønsker å kjøpe. Praksisen rundt omsetning og ansvarsforhold knyttet til disse boligene er under vurdering og vil utredes.

I både enheter og avdelinger oppleves det stort press og det rapporteres om bekymringer for både arbeidshverdagen til ansatte, og på omfang på tjenester som leveres. Det er flere utfordringer i tjenesteområdet som går igjen og som man ikke har fått gjort noe med på grunn av ressursmangel og den økonomiske situasjonen som Fauske kommune har stått i over lang tid. For hvert år som går vil det naturligvis merkes i tjenestene. Presset blir enda høyere i takt med den varslede demografiske endringen. Det er en bekymring rundt kapasiteten til å utføre og ivareta de oppgaver som foreligger.

Det er utfordrende å rekruttere ergoterapeuter etter at denne tjenesten ble lovpålagt i kommunene. Ergoterapitjenesten er viktig for at Fauske kommune skal lykkes med bærekraftige Helse og omsorgstjenester. Profesjonene innen rehabilitering er i tillegg en viktig ressurs for å få en god pasientflyt på korttidsavdelingen og utskrivningsklare pasienter fra Nordlands sykehuset HF. Helse og omsorgstjenesten har pr i dag ikke bygg som er tilpasset for å ivareta forsvarlighetskravet og verdighetsgarantien i eldreomsorgen. På Institusjonene er byggene man har per nå, ikke tilpasset dagens forventninger til drift. Utformingen av Helsetunet 2 (skjermet avdeling) ivaretar ikke beboernes behov for stabilitet og forutsigbarhet på en god måte. Pasientene har for eksempel ingen direkte utgang til en tilrettelagt hage. En slik bygningsmasse medfører at det også blir krevende med tanke på bemanning.

Fauske kommune mangler heldøgns bemannede omsorgsboliger, ett trinn i omsorgstrappen for brukere med behov for tilsyn og omsorg hele døgnet. Dette vil være ressursbesparende for hjemmetjenesten og vil redusere behovet for langtidsplasser. Kommunen har over tid hatt utfordringer med rekruttering av kvalifisert personell innen i helse og omsorgstjenestene. Med dagens drift vil man ha utfordringer også fremover med å kunne rekruttere tilstrekkelig kvalifisert personell. Helse og omsorgstjenesten vil fremover ha behov for å få tilført ressurser i takt med befolkningsutviklingen samt utarbeide tiltak for å beholde og rekruttere kvalifisert personell.

En stadig større andel av den eldre befolkningen i Fauske kommune får en demensdiagnose. Det er utfordrende å ivareta denne gruppen med hjemmeboende demente da kommunen mangler tilpassede avlastningsplasser utover dagtilbud. Det er et stort behov for å utvide eksisterende dagtilbud til større deler av døgnet.

Oppfølgingstjenesten Miljø og habilitering har behov for å få tilgang til boliger med tilknyttet personalbase for nye brukere av tjenesten. Tiltaket med bolig bør utredes med tanke på å gi faglig gode og økonomisk bærekraftige tjenester. Ved en sambruksmodell vil man kunne ha potensiale til å gi et godt tilbud til flere brukere og bedre kvalitet på tjenesten. Dette må ses på som en mulighet ved en utredning av bemannede omsorgsboliger.

Per tiden har Fauske kommune ingen tilbud til pasientgrupper innen psykisk helse og rus som har behov for omfattende bistand eller heldøgns omsorg.

7.5 Stab- og støttetjenester

7.5.1 Økonomi og virksomhetsstyring

Prognose ved årets slutt 2023

Tabell 20 - Prognose Økonomi og virksomhetsstyring – tall i hele 1000

	Budsjett pr aug 2023	Regnskap pr aug 2023	Avvik pr aug 2023	Budsjett totalt 2023	Prognose 2023
Område: 3 Stab og støttefunksjoner økonomi og virksomhetsstyring					
30	17 063	16 593	-470	25 887	25 887

Samhandlingsområdet har et mindreforbruk på 0,470 mill. kr per utgangen av august.

Hva har skjedd siden sist?

Økonomi og virksomhetsstyring som stab- og støttetjeneste ble reorganisert fra og med 1. januar 2023. Samhandlingsområdet leverer fellestjenester på tvers av de øvrige tjenesteområdene og består av omstillingsprosjektet, økonomi og lønn, personal og organisasjon, samfunnssikkerhet og beredskap, innkjøp og dokumentcenter.

Omstillingsprosjektet

Omstillingsarbeidet omfatter det kontinuerlige arbeidet for å oppnå økonomisk bærekraft i kommunen. Her inngår ledelse av budsjettarbeidet, kommunikasjon og omstilling knyttet til nedbemanning. Prosjektet er godt forankret i organisasjonen og en naturlig del av den løpende økonomistyringen i kommunen.

Fauske kommune er i 2023 innvilget 1,3 mill. kr i skjønnsmidler for å dekke to prosjektstillinger i prosjektet. Det gis ikke nærmere omtale av prosjektet her, det vises til møte 30. mai 2023 med egen orienteringssak til Partssammensatt utvalg og til Formannskapet.

Økonomi

Det jobbes fortsatt med å øke regnskapskvaliteten, herunder regnskapsdokumentasjonen og regnskapsrapportering. Videre er det fokus på lederstøtte og forsterket økonomioppfølging i alle tjenesteområder.

Arbeidet med konsekvensjustert budsjett og budsjettmøter har pågått i alle tjenesteområder også i andre tertial. Med bred involveringen i budsjettprosessen ønsker man å oppnå realisme i budsjettet og at lederne i hele virksomheten får eierskap til både omstillingsarbeidet og egne budsjettområder.

Månedlig rapportering til kommunedirektør, fra samtlige tjenesteområder på økonomistatus, status på tiltakskort og sykefraværsoppfølginger, er gjennomført siden nyttår.

Som et ledd i omstillingsprosjektet har kommunen anskaffet nye moduler i verktøyet Framsikt. Verktøyet er et skybasert system for helhetlig virksomhetsstyring. Tidligere har man tatt i bruk plan- og analysemodulen. I månedene fremover skal økonomiplanmodulen, budsjett- og rapporteringsmodulen tas i bruk. Modulene er integrert mot Visma og vil bidra til ytterligere å effektivisere arbeidet i økonomienheten og for ledere ute i virksomheten. Planen er at måneds- og tertialrapporteringen i 2024 skal skje direkte i systemet.

Personal

Personalkontoret har i 2. tertial jobbet med å revidere retningslinjer og reglement for å påse at dette er oppdatert i henhold til endringer i lover og forskrifter.

Det har også vært økt fokus på HMS-arbeidet i alle enheter og avdelinger. Retningslinjer og maler er revidert og gjennomgått med ledere.

Ny web-basert HRM modul er implementert og opplæring gjennomført. Den nye modulen bidrar til at ledere jobber mer effektivt ved at flere prosesser har blitt digitale. For eksempel kan arbeidstakere nå motta arbeidsavtaler via e-signering, noe kommunen får svært gode tilbakemeldinger på.

Dokumentsenter

Bemanningen er redusert med 50 % stilling fra og med februar i år.

Etter godkjenning og avsluttet tilsyn 28.03.2023 har arbeidet med rydding og arkivering av eldre arkiv fortsatt. Arkivpersonale har bidratt i siste opprydding etter tidligere arkiv ved gamle Finneid skole og overføring av privat materiale til Arkiv i Nordland.

Overgang til digitale og selvbetjente løsninger, som en del av avvikling av bemannet servicetorg, er over i driftsfase. Statistikk for 3. kvartal 2023 viser i snitt under 1 henvendelse pr dag hvor publikum opplever å ikke få nødvendig hjelp via digitale løsninger eller direkte kontakt med saksbehandlere.

Automatisering av kommunens sentralbord har redusert antall mottatte anrop til 10-15 pr dag, innenfor en åpningstid på 4 timer.

Mulighet for direkte timebookinger via hjemmesidene er økende, og har bidratt til å senke terskel for kontakt med kommunes saksbehandlere.

Innkjøp

Fauske kommune gikk ut av Samordnet innkjøp i Nordland (SIIN) den 31.12.2022. Allerede inngåtte SIIN-avtaler vil fortløpende gå ut de påfølgende 4 år.

Kommunale innkjøp må primært skje gjennom flerårige rammeavtaler. Fauske kommune har et behov for 80-100 løpende rammeavtaler, der behovet for mange av disse er likt for de fleste kommuner.

Innkjøps samarbeidet mellom Fauske, Saltdal, Sørfold, Steigen og Gildeskål kommune har siden nyttår igangsatt 17 konkurranser, hvor de første er klar for kontraktinngåelse.

Samarbeidet administreres av innkjøpsansvarlig i Fauske og er i stor grad basert på kjøp av innkjøpsfaglige tjenester hos ekstern leverandør. Kostnadene fordeles mellom de kommuner som deltar i den enkelte anskaffelsen.

Samarbeidet er under utvikling, og arbeidet med utredning av fremtidig organisering er påbegynt. Manglende erfaring med organisering av innkjøps samarbeid, hvor form og omfang har vært under utvikling, gir noe usikkerhet knyttet til kostnadene inneværende år.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Som en viktig del av landets totalforsvar utfordres Fauske kommune på sin beredskapsplikt innenfor områder som i liten grad har vært berørt tidligere. Kommunens ansvar og forpliktelser er omfattende, og de siste års hendelser med pandemi og sikkerhetspolitiske utfordringer har gitt stadig økende behov for kompetanse, ressurser og planverk.

NOU 2023:17² - "Nå er det alvor - rustet for en usikker verden" peker blant annet på kommunenes omfattende ansvar og rolle i landets totalforsvar. Det varsles og forventes større fokus og flere oppgaver knyttet til kommunene for å styrke landets forsvarsevne.

Kommunens Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) skal ligge til grunn for kommunens overordnede beredskapsplan, og revisjon av eksisterende ROS forventes å være ferdig inneværende år. De områder som omfattes i eksisterende ROS vurderes på nytt, og tre nye områder tas inn: pandemi, atomhendelser og sikkerhetspolitiske kriser/ krig.

Utfordringer i perioden

Det har også i andre tertial medgått en del tid til å håndtere etterslepet av arbeidsoppgaver som følge av at flere ledere og nøkkelpersoner sluttet i 2022. Det siste året er kontrollere, økonomileder og stabsleder for økonomi og virksomhetsstyring nytilsatt. Det tar tid å få satt rutiner og samkjørt personell.

Arbeidet med å erstatte kommunens kvalitetssystem (Risk Manager) med den nye løsningen Sikri Samsvar pågår. Av hensyn til begrenset kapasitet ble arbeidet noe forsinket første halvår. For å sikre

2

<https://www.regjeringen.no/contentassets/4b9ba57bebae44d2bebf845ff6cd5f5/no/pdfs/nou202320230017000dddpdfs.pdf>

fremdrift fikk vi i slutten av august på plass en ekstra ressurs som skal jobbe 50 % med implementeringen av systemet ut året. Arbeidet har nå god fremdrift.

7.5.2 Innovasjon og utvikling

Prognose ved årets slutt 2023

Tabell 21 - Prognose Innovasjon og utvikling – tall i hele 1000

	Budsjett pr aug 2023	Regnskap pr aug 2023	Avvik pr aug 2023	Budsjett totalt 2023	Prognose 2023
Område: 3 Stab og støttefunksjoner					
31 Innovasjon og utvikling	11 748	12 660	912	17 216	17 216

Hva har skjedd siden sist?

Innovasjon og utvikling er en nyetablert stab- og støttetjeneste som omfatter IT-avdeling, kulturkontor, kommunikasjon og innbyggerdialog. Kommunikasjonsrådgiver og kulturkonsulent tiltrådte sine stillinger i 1. tertial. På grunn av stabsområdets egenart vil det ta noe tid før vi ser de konkrete effektene av arbeidet som gjøres. Innovasjon og utvikling bidrar i både de ordinære tjenestene, men også i innovative utviklingsprosesser sammen med eksterne aktører.

Enhet kultur

Kulturkontoret med sine tilbud gjennom bibliotek, kulturskole, kino, fritidsklubber osv. har vært igjennom en større omstilling de siste årene. Nivået på tjenestene er redusert, og det er behov for at driften gis noe tid til å stabilisere seg på dette nivået.

Kulturskolen holder nå til i Maskinhuset på Teletunet. Det er i dag ingen lærere i full stilling; noe som er utfordrende for å kunne ivareta stabil og oversiktlig drift. Det undervises i sang, piano, gitar, fiolin, musikkteori, visuell kunst og teater.

Behovet for undervisning på korpsinstrumenter (treblås og messing) er blitt etterlyst av kommunens korps. Det bør ses på en mulig utvidelse av læretilbudet til også å omfatte disse instrumenttypene.

Ungdommens Hus er nå etablert i tidl. Hansen & Dysvik-butikken i Sjøgata. Samarbeidet mellom Ungdommens Hus og Frivilligsentralen, som holder til i etasjen over, er fruktbart og skaper gode synergieffekter. Frivilligsentralens daglige leder har i budsjett 2023 fått økt stillingen til 100%.

Ungdomsklubbene i Valnesfjord og Sulitjelma driftes som planlagt, og har jevnt over godt oppmøte med forskjellige aktiviteter. Tiltakene er også aldersdifferensiert mellom barn og ungdom.

Fauske kino har erfart nedgang i antall evenementer. Driften var en periode uten leder, men arbeidet med å konsolidere situasjonen er igangsatt. Kinoen er uansett konjunkturavhengig ettersom kvalitet og kvantitet på aktuelle filmer i stor grad påvirker billettsalget.

Kinoen bør være Fauskes storstue og kan gjennom enkle investeringer og driftsgrep ytterligere befestes seg positivt som et sted man oppsøker for å oppleve både kino og annen kultur.

Fauske biblioteks hovedbibliotek er nå på et bemanningsmessig minimumsnivå i forhold til dagens åpningstider og aktivitetsnivå. Selv om vi lever i ei digital tid, er biblioteket fortsatt en arena for opplevelser, kultur og lærdom for våre innbyggere. Bibliotekets avdelinger i Valnesfjord og Sulitjelma er ikke bemannet med bibliotekpersonale. Valnesfjord har imidlertid en ordning der frivilligheten, gjennom nærmiljøutvalget, vedlikeholder boksamling og andre medier én gang i uka. I Sulitjelma kan det ordnes med lån via nyoppsatt forsøksordning i samarbeid med Coop Extra.

Kulturkontoret har tilsatt kulturkonsulent som pr. i dag ivaretar kinodrifta samt arbeider med prosjekt som gir økt positivt fokus på Fauske kommune: Skulpturer i Melenci park, revitalisering av prosjekt «nye kinostoler» m.m.

IT

IT er en støttefunksjon med drift og support av både standardløsninger og virksomhetskritiske systemer. IT utgjør også grunnmuren i digitaliseringsarbeidet. Evaluering og omlegging av driftsform og tjenestenivå videreføres derfor i 2023. Parallelt pågår det også et arbeid med teknisk og organisatorisk utvikling av informasjonssikkerheten i kommunen.

Kommunikasjon

Kommunikasjonsrådgiver startet i stillingen i mars 2023. Det er allerede utarbeidet revidert kommunikasjonsstrategi og ny kanalstrategi. Kommunikasjonsrådgiver har en aktiv rolle i eksternt kommunikasjon ved hjemmeside, den offisielle Facebook-siden til kommunen og med pressemeldinger. Planen er at 2023 brukes til å bygge rammeverk for kommunikasjon internt og eksternt i kommunen. Deretter vil det gradvis gå over til mer innholdsproduksjon og oppdateringer av hjemmesiden. Kommunikasjonsrådgiver jobber i samarbeid med ordfører, Fauna KF og kommunen for øvrig.

Utfordringer i perioden

Informasjonssikkerhet er et krevende område både faglig og kapasitetsmessig. Det er jobbet grundig og systematisk med grunnmurstest, modenheitsanalyse og forvaltningsrevisjon gjennom 2022 og 2023. Dette arbeidet avdekker behov på både kort og lang sikt. I tillegg jobbes det med å videreutvikle IT-avdelingens støttefunksjon slik at den er tilpasset krav og forventninger når kommunens tjenester digitaliseres.

Kulturkontorets ledelse og administrasjon ønsker også å være mer fokusert på de utviklings- og forvaltningsoppgaver som naturlig hører til kulturkontorets portefølje. Det er tidvis et stort antall forespørsler om korttidsleie i skolene lokaler (bursdager, møter og andre ad hoc-tilstelninger). Arbeidet med dette tar uforholdsmessig mye tid og vil nå bli forsøkt lagt til den enkelte skole.

7.5.3 Plan og næring

Prognose ved årets slutt 2023

Tabell 22 - Prognose Plan og næring – tall i hele 1000

	Budsjett pr aug 2023	Regnskap pr aug 2023	Avvik pr aug 2023	Budsjett totalt 2023	Prognose 2023
Område:					
3 Stab og støttefunksjoner					
32 Plan og næring	3 151	2 195	-956	5 066	5 066

Hva har skjedd siden sist?

Andre tertial viser fortsatt nedgang i inntektene på selvkostområdene plan, byggesak og oppmåling, og dermed vil det bli et underskudd på disse tre områdene. Underskuddet dekkes opp av fond som tidligere har blitt opparbeidet. Årsaken til dette er fortsatt liten aktivitet innen boligbygging og større prosjekter.

Både byggekostnadene og rentene har økt betraktelig det siste året. Det slår inn på aktiviteten i byggenæringen, som igjen slår ut på antall byggesaker som skal behandles i kommunen. Dermed blir det også reduksjon i gebyrinntektene.

Den generelle drifta går som normalt og prognosen for året viser et resultat i tråd med budsjett.

Utfordringer i perioden

Arbeidet med del revisjon av kommuneplans arealdel er nå kommet i gang. Planprogrammet har vært på høring, flere innspill er kommet. Innspill fra offentlige myndigheter er omfattende, samt at tidsfristen for å komme med innstill ble forlenget i og med at det var ferieavvikling hos enkelte myndigheter. Det betyr at tidslinjen for endelig vedtak vil bli forskjøvet med noen måneder.

7.5.4 Tekniske tjenester og eiendom

Prognose ved årets slutt 2023

Tabell 23 - Prognose Tekniske tjenester og eiendom – tall i hele 1000

	Budsjett pr aug 2023	Regnskap pr aug 2023	Avvik pr aug 2023	Budsjett totalt 2023	Prognose 2023
Område: 3 Stab og støttefunksjoner					
Tekniske tjenester og					
33 eiendom	31 155	30 486	-669	48 932	48 932

Hva har skjedd siden sist?

Enhet Tekniske tjenester og eiendom fikk ekstra vedlikeholdsmidler som er tatt i bruk. Noe av midlene er brukt til investering i tiltak som gir redusert energiforbruk og bedre oppfølging av energiforbruk medfører besparelser. Enheten fortsetter arbeidet med energieffektivisering og fokus på styring av energikrevende bygg.

Tekniske tjenester og eiendom vil utarbeide forslag på investeringstiltak for 2024, for å ta ned energikostnadene på flere bygg. Det er blant annet gjennomført en energikartlegging på Fauskebadet med implementering av varmepumpe til varmeanlegget. Rapporten viser at 1 mill. kr i investeringskostnad vil kunne gi en besparelse på ca. 220 000 kwh pr. år.

Enheten fikk 0,120 mill. kr budsjettert til formålet ekstra sikring av kommunale formålsbygg. Det er investert i kameraovervåking på en skole og det jobbes videre med å lyse ut konkurranse for mobile vektertjenester for utvalgte bygg.

Tekniske tjenester og eiendom betaler også kommunale avgifter for alle formålsbygg og eide boliger. Kommunale avgifter steg med ca. 25 % (ca. 0,3 mill. kr) i januar 2023. Enheten har ikke budsjettert med dette for 2023. Resultatet av økningen vil vise seg ved årsslutt.

Ellers er det god kostnadskontroll ut på avdelingene i hele enheten.

Innføring av nye parkeringsområder i sentrum er under utarbeidelse. Det er et pågående arbeid med utarbeidelse av skiltplan. Avgiftsparkering ved Fauske idrettshall er forsinket på grunn av krav til ladestasjon i parkeringsforskriften. Det jobbes med å søke dispensasjon for kravet med bakgrunn i et overordnet arbeid som pågår med å få etablert ladeinfrastruktur i kommunen, både for tjenestebiler og publikum.

Prognosen for året viser et resultat i tråd med budsjett. Prognosen fordrer at Tekniske tjenester og eiendom får normal drift ut året og ingen uforutsette hendelser. Prognosen fordrer også at energikostnadene holder seg på et normalt nivå.

Utfordringer i perioden

Flere ansatte ved vedlikehold/drift har sagt opp sine stillinger og startet i annet arbeid hos konkurrerende bedrifter. Fauske kommune er blitt kjent med at disse kan tilby høyere lønn og bedre betingelser i

tilsvarende stillinger, enn det Fauske kommune har mulighet til. Avdelingen ser at det er vanskelig å konkurrere med privat sektor og interkommunale selskap.

Flere oppsigelser medfører at gjenværende personell får økt oppgaveportefølje, frem til at nytilsatte er opplært og selvstendige. I tillegg erfarer man å ha utfordringer med å få tilsatt medarbeidere med riktig kompetanse. Det begynner imidlertid å komme på plass nye tilsatte, men det vil naturlig nok ta litt tid før de kan fungere fullt ut i stillingene.

Enheten er i dialog med NAV og vil få bistand til arbeid med sykefraværsoppfølging og forebygging av fravær. Bedriftstiltaket består av helsefremmede og forebyggende kunnskapsformidling og arbeidsmiljøarbeid. Måler er å øke inkludering, mestring og arbeidsdeltakelse. For å lykkes med dette arbeidet må enheten sette av tilstrekkelig med tid og ressurser for å gjennomføre tiltaket. Det høye sykefraværet har resultert i at merkantile oppgaver og saksbehandling er noe på etterskudd. Det jobbes nå for å hente inn dette etterslepet.

Tekniske tjenester og eiendom har fått flere nye oppgaver og budsjettansvar fra årsskiftet, herunder blant annet Folkebadet. Enheten har per nå ikke erfaringstall å basere seg på. Det er utfordrende å gi gode prognoser før man får et driftsår bak seg.

7.5.5 VVA

Prognose ved årets slutt 2023

Tabell 24 - Prognose VVA – tall i hele 1000

	Budsjett pr aug 2023	Regnskap pr aug 2023	Avvik pr aug 2023	Budsjett totalt 2023	Prognose 2023
Område: 3 Stab og støttefunksjoner					
34 Vei og gatelys	7 327	6 871	-457	11 436	11 436
35 Selvkostområder	-23 760	-13 283	10 477	-4 633	1 067
Sum område: 3 Stab og støttefunksjoner	-16 432	-6 412	10 020	6 803	12 503

Avviket på selvkostområdet skyldes at budsjettet baserer seg på et tidligere grunnlag. Justeringene fra selvkostgjennomgangen med selskapet Momentum fra september 2022, som danner grunnlaget for gebyrene for 2023, har ikke vært hensyntatt. Selvkostgjennomgangen viste at vanngebyret økte med 33,8 %, avløp økte med 37,1 %, og slam ble redusert med 28,1 %. Økningen kommer som følge av høyere renter, som igjen bidro sterkt til negativt resultat på fondene. Dermed måtte gebyrene reguleres opp for å dekke inn underskuddene på fondene vann og avløp. Ny gjennomgang med Momentum foretas i forbindelse med årsoppgjøret. I denne prosessen blir kapitalkostnadene (avskrivninger og kalkulatorisk rente) bokført. Dette betyr at man løpende gjennom året vil ha et stort underforbruk. Over- eller underforbruk på selvkostområdene føres årlig til fond.

Hva har skjedd siden sist?

Veier

Kostnadene til vei og gatelysområdet er i stor grad knyttet til hvordan resultatet for vinterhalvåret forløper seg i forhold til vær og føreforhold. Vinteren har så langt vært noe mer kostnadskrevenne enn normalt.

Etter en sommer med veldig lav aktivitet innenfor veivedlikehold er overforbruket etter vinteren tilnærmet hentet inn. Under forutsetning av at værforholdenden forløper seg normalt resten av året forventes det å levere regnskapet i balanse.

Gatelys

Underforbruket innenfor vei og gatelysområdet gjelder i hovedsak drift av gatelys. I løpet av året har det spesielt i Sulitjelma vært unormalt mye bortfall av gatelys. Ofte er det hele strekninger som har vært mørklagt. Bortfallene skyldes ofte feil på strømtilførselen (luftstrek) som ofte oppstår etter uværperioder. For å utbedre feilene er det nødvendig innleie av elektroentreprenør.

Entreprenør er engasjert i september, og reparasjoner av de største manglene pågår. Underforbruket vil i stor grad medgå til å dekke reparasjonskostnadene av mørklagte gatelysstrekk.

Utfordringer i perioden

Fauske kommune har driftsansvaret for ca. 140 km. vei. For å nå målet med å levere regnskapet i balanse, må det ofte iverksettes harde sparetiltak gjennom sommerhalvåret. Gjennom flere år har driftsbudsjettet vært for lavt i forhold til hva som kreves for å opprettholde en god veistandard. Dette medfører at etterslepet økes fra år til år. På grunn av manglende veivedlikehold over tid, kan man tydelig se at den negative utviklingen eskalerer raskt fra en normal standard, til veldig dårlig standard. Forringelsen gjelder både for grus og asfalterte veier.

De siste 10-15 år har kommunen investert betydelige midler til opprusting av spesielt grusveier og ny-asfaltering. Driftsbudsjettet tillater ikke å ivareta verdien tilstrekkelig av tidligere investeringer. Det vil si at veier som tidligere er oppgradert til god kommunal standard, ikke har fått nødvendig etterfyll av toppdekke samt oppfrisking av grøfter. Mange asfalterte veier er i stor grad preget av stor slitasje. Sjøgata vestre del, Hegreveien og Furnesveien er gode eksempler hvor en kan se stor asfaltslitasje. Spesielt veier som ikke har blitt opprustet krever ofte nød-reparasjoner.

Enhet VVA har på sikt mål om at alle kommunale veier skal ha fast dekke. Det er derfor viktig å videreføre tidligere investeringer for oppgradering av kommunale veier. Av politisk vedtatt veiplan gjeldene for 2018 – 2021 er kun planen for 2018 utført. På grunn av kommunens vanskelige økonomiske situasjon har det ikke vært rom for å videreføre veiplanen.

Fauske kommune bruker mindre ressurser til veivedlikehold enn mange andre kommuner. KOSTRA-tallene for 2022 viser at Fauske kommune har netto driftsutgift per km. vei på 0,112 mill. kr. Kostnadene i KOSTRA-gruppe 2 er 0,150 mill. kr, mens Bodø kommune bruker 0,310 mill. kr. Landet ellers ligger på 0,119 mill. kr.

7.5.6 NAV Indre Salten

Prognose ved årets slutt 2023

Tabell 25 - Prognose NAV Indre Salten - tall i hele 1000

	Budsjett pr aug 2023	Regnskap pr aug 2023	Avvik pr aug 2023	Budsjett totalt 2023	Prognose 2023
Område: 3 Stab og støttefunksjoner					
36 NAV	17 131	21 987	4 856	26 303	26 303

Hva har skjedd siden sist?

Enhetens budsjett ble regulert i samsvar med årsprognose etter 1. tertial. Utgiftene i 2. tertial har i stor grad fulgt forventet prognose. Det er fortsatt høyt forbruk av sosialhjelp til bosatte flyktninger og flere personer enn budsjettet, med rett til deltakelse i kommunenes kvalifiseringsprogram (KVP). Øvrig utbetaling av sosialhjelp er forholdsvis stabil og nært opp mot budsjett.

Fauske er vertskommune for Hamarøy, Sørfold, Saltdal og Beiarn. I flere av disse kommunene er det en betydelig økning i utbetalingene av sosialhjelp. Frem til august er de samarbeidende kommunene fakturert jfr. budsjett. Dette bidrar til at enheten ikke har fått inntektsført nevnte utgifter som bidrar til enhetens overforbruk. Når vi hensyntar inntekter som forventes overført fra de andre kommunene viser årsprognosen et overforbruk på ca. 0,250 mill. kr jfr. regulert budsjett.

Forhold som kan påvirke enhetens årsresultat er en økning på 10 % i statens veiledende norm for økonomisk sosialhjelp, med virkning fra 1. juli. Bosetting av flere flyktninger og usikkerhet rundt hvor mange som vil være klar for arbeid etter introduksjonsprogrammet. Det forventes også at flere husholdninger vil slite økonomisk. Dette kan også påvirke enhetens forbruk.

Fremdeles kan forhold som god språkopplæring i introduksjonsprogrammet og overgang til arbeid for mottakere av sosialhjelp redusere enhetens forbruk. Dersom vi ikke lykkes med å finne arbeid til bosatte flyktninger kan kommunens sosialhjelpsutgifter øke betydelig i årene som kommer. Det er derfor behov for økt bemanning i enheten slik at overgang til arbeid sikres og at økte sosialhjelpsutgifter forebygges.

Kvalifiseringsprogrammet er et arbeidsrettet tiltak for personer som ellers ville mottatt passiv sosialhjelp. Det må sees som positivt at flere deltar i programmet som et alternativ til passiv sosialhjelp og utenforskap.

8 Investeringer

Status for pågående investeringsprosjekter følger nedenfor.

VVA

Ny vei Skyssevik: Veien ble åpnet høsten 2022. Vei og gang/sykkelvei er ferdig asfaltert. Gatelysene er ferdig montert og lyssatt. Gjenstår noe finplanering i grøfter og veiskulder samt skiltplan. Prosjektet forventes ferdigstilt i løpet høsten 2023. Egen finansiering.

Trafikksikkerhetstiltak 2023 - Nytt fortau Erikstadveien: Til å videreføre fortauet fra Solvollveien mot Badestrandveien har Nordland fylkeskommune tildelt prosjektet 2,4 mill. kr i trafikksikkerhetsmidler. Kommunal egenandel er 0,6 mill. kr. Arbeidet er kommet godt i gang. Fortauet er grovbygd ifølge planlagt lengde (omtrent 330 meter). Gjenstår å avrette fortauet, montere gatelys, og asfaltering av fortau. Forventes ferdig i løpet av oktober.

Tekniske tjenester og eiendom

Teknisk driftsbygg og blålysbygg: Bygget er overtatt og de fleste er flyttet inn, og arbeid med opplæring av eget teknisk personell og brukeropplæring vil bli gjennomført i løpet av oktober. Alle tre kontrakter er overtatt, men sluttoppgjør med en av aktørene pågår enda.

Utredning kommunale helsebygg og flytting av storkjøkken: Prosjektleder er anskaffet og styringsdokument er straks ferdigstilt. Fremover er det anskaffelse av rådgivergruppe for skisseprosjekt og forprosjekt.

Etablering av garasje i Sulitjelma: Blir ikke gjennomført i år på grunn av ressursmangel.

Plan og næring

Grunnundersøkelser Fauske med omegn: I forbindelse med tre ulike prosjekter (Stranda; Åsmyra og Gml. Brannstasjon) bevilget kommunestyret 0,970 mill. kr for å få gjennomført grunnundersøkelser på disse tre lokasjonene. Det ble utlyst anbud for disse. Siste rapport ble oversendt fra entreprenør i starten på 2023. Grunnundersøkelse på Stranda er i forbindelse med regulering evt. etablering av ungdomshjem i og med at Røvika muligens blir nedlagt på sikt. Grunnundersøkelser Brannstasjon er i forbindelse med salget av denne, og Åsmyra er i forbindelse med regulering av arealet til fremtidig tomt for industri eventuelt hydrogenproduksjon.

Sanering og sikring av industribygg i Sulitjelma: Det er ikke bevilget penger til dette arbeidet. Det er gjort noen mindre tilstandsanalyser av enkelte bygg.

Prosjekter selvkost 2023

Erikstad renseanlegg: Prosjektet går som planlagt. Forventet start av prøvedrift januar 2024. Egen finansiering

Ny vannledning Holstad: Prosjektet startet høsten 2022. Hovedledningen er framført som planlagt. Årlig låneopptak.

Utskifting vann/avløpskummer: Ikke påbegynt. Årlig låneopptak.

Utskifting hovedvannledning Sjøgata og utskifting hovedavløp Sjøgata: Det er vedtatt å anlegge nytt VA-nett fra COOP Mega til brannstasjonen. På grunn av utfordrende høydeforhold for overvannsnettet er prosjektering noe forsinket. Forventet oppstart oktober 2023. Årlig låneopptak.

Ny vannledning Leitebakken: Prosjektet er igangsatt. Forventes ferdig i løpet av høsten. Årlig låneopptak.

Ny vannledning Møllnveien – Farvikveien: Forventet oppstart høsten/vinter 2023/24. Årlig låneopptak

Nytt avløp Farvikbekken: Prosjektet er ferdigstilt innenfor tildelt ramme. Finansiert med årlig og eget låneopptak.

Rassikring Farvikbekken (ikke selvkost): Sikringen av Farvikbekken er fullført. Prosjektet ble overlevert 16. juni. Arbeidet med å utarbeide uavhengig kontrollrapport pågår. Prosjektet forventes ferdigstilt innenfor tildelt ramme. Egen finansiering.

Helse og omsorg

Velferdsteknologi: Sykesignalanlegg er installert på Helsetunet. Dette er finansiert via tilskudd, og midlene utbetales høst 2023. Alle trykksalarmer er digitale, og velferdsteknologiteamet er igjen operativt. Det forventes ikke ytterligere investeringer på dette området i 2023, men det forventes driftsmessige anskaffelser.

Legevakt Blålysbygg - Kjøp av inventar: Dette gjelder inventar som ikke er en del av prosjektet Teknisk driftsbygg og blålysbygg. Det er kjøpt en del brukt inventar og nytt inventar.

Oppvekst og opplæring

Innkjøp av Chromebook: Det er kjøpt inn Chromebook for 0,406 mill. kr. Det gjenstår 0,324 mill. kr inkl. mva. Innkjøpet vil bli gjennomført i løpet av september/oktober.

Tilrettelegging skole: Gjelder fysiske tilpasninger ved Finneid skole. Stipulert beløp 0,4 mill. kr. Tiltaket er gjennomført.

Innovasjon og utvikling

IT: Med bakgrunn i trusselbilde, er hovedfokus for disponering av investeringsbudsjett rettet mot økt sikkerhet. Investering i ny brannmur er i prosess, og anskaffet høsten 2023. Avsatte investeringsmidler skal også sikre forsvarlig drift og kunne brukes ved uforutsette hendelser i de mest kritiske systemene som nettverk og serverpark.

9 Budsjettreguleringer

Pr. andre tertial foreslås følgende nye budsjettreguleringer:

Tabell 26 - Foreslåtte budsjettreguleringer – tall i hele 1000

Enhet	Inntekt	Kostnad	Netto
Barnehage	0	-103	-103
Skole	-6 903	22 657	15 754
Familiens hus og integrering	2 724	-13 984	-11 260
Heldøgns omsorg	0	300	300
Hjemmebaserte tjenester	0	495	495
Selvkostområder	0	5 700	5 700
Fellesområdet	-2 624	-5 700	-8 324
Sum	-6 803	9 365	2 562

Netto økte kostnader 2,56 mill. kr medfører at budsjettunderskuddet i 2023 økes tilsvarende.

10 Figurer og tabeller

Figurliste:

FIGUR 1 - UTVIKLING LANGSIKTIG LÅNEGJELD TIL INVESTERINGER	7
FIGUR 2 - P.T RENTEPROGNOSE 12 MND.....	8
FIGUR 3 - RENTE- OG FINANSUTGIFTER PER 2. TERTIAL	8
FIGUR 4 - UTVIKLING LIKVIDITET	9
FIGUR 5 - UTVIKLINGEN I SYKEFRAVÆRET FRA JANUAR TIL AUGUST I PERIODEN 2019 - 2023.....	10

Tabell-liste:

TABELL 1 – ÅRSPROGNOSE 2023- TALL I HELE 1000	4
TABELL 2 - OVERSIKT LÅNEPORTEFØLJE	6
TABELL 3 - GJELDSGRAD - TALL I HELE 1000.....	7
TABELL 4 - BUNDNE OG UBUNDNE FOND – TALL I HELE 1000	9
TABELL 5 - FORDELING AV KORT- OG LANGTIDSFRAVÆR I 2023.....	11
TABELL 6 - VEDTATTE TILTAK POLITIKK	14
TABELL 7 - VEDTATTE TILTAK OPPVEKST OG OPPLÆRING	14
TABELL 8 - VEDTATTE TILTAK HELSE OG OMSORG	16
TABELL 9 - VEDTATTE TILTAK ØKONOMI OG VIRKSOMHETSSTYRING	17
TABELL 10 - VEDTATTE TILTAK INNOVASJON OG UTVIKLING	18
TABELL 11 - VEDTATTE TILTAK STØTTEFUNKSJONER.....	18
TABELL 12 - VEDTATTE TILTAK NAV INDRE SALTEN	20
TABELL 13 – ENDRINGER FELLESOMRÅDENE – TALL I HELE 1000	21
TABELL 14 - INNTEKTER TIL VERTSKOMMUNER.....	24
TABELL 15 - PROGNOSE POLITIKK – TALL I HELE 1000	27
TABELL 16 – PROGNOSE KOMMUNEDIREKTØREN – TALL I HELE 1000.....	27
TABELL 17 – PROGNOSE OPPVEKST OG OPPLÆRING – TALL I HELE 1000	28
TABELL 18 - GRUNNSKOLETILSKUDD	28
TABELL 19 - PROGNOSE HELSE OG OMSORG – TALL I HELE 1000.....	30
TABELL 20 - PROGNOSE ØKONOMI OG VIRKSOMHETSSTYRING – TALL I HELE 1000.....	33
TABELL 21 - PROGNOSE INNOVASJON OG UTVIKLING – TALL I HELE 1000.....	36
TABELL 22 - PROGNOSE PLAN OG NÆRING – TALL I HELE 1000	38
TABELL 23 - PROGNOSE TEKNISKE TJENESTER OG EIENDOM – TALL I HELE 1000	39
TABELL 24 - PROGNOSE VVA – TALL I HELE 1000	40
TABELL 25 - PROGNOSE NAV INDRE SALTEN - TALL I HELE 1000.....	42
TABELL 26 - FORESLÅTTE BUDSJETTREGULERINGER – TALL I HELE 1000	45

FAUSKE KOMMUNE

SAKSPAPIR

	JournalpostID: 23/33166	
	Arkiv sakID.: 23/4768	Saksbehandler: Hans Fredrik Sørdal
Sak nr.		Dato
006/23	Partssammensatt utvalg	19.10.2023
085/23	Formannskap	19.10.2023
	Kommunestyre	

Orientering - status ifm etablering av flyktningmottak

Kommunedirektørens forslag til innstilling:

Saken tas til orientering.

Sammendrag:

Det er i perioden mai-august inneværende år opprettet 3 flyktningmottak i Fauske kommune. Dette medfører økt behov for å levere flere ulike kommunale tjenester. Innen skole- og helsetjenester vil behovet være størst. Det er forbundet stor usikkerhet for kommunen til hvordan den økonomiske belastningen kommer til å bli. Det er også stor usikkerhet rundt hvem som kommer til mottakene, hvilke behov de har og hva kommunen skal gi av tjenester. Det er fortløpende endringer i prosessen som kommunen står i. Allerede i det saken sendes ut vil det kunne være ny informasjon. Oppdatert informasjon gis derfor i de planlagte politiske møtene.

Saksopplysninger:

Nordnorsk mottakscenter AS er etablert i Røvika med 30 plasser til enslige mindreårige. Mottaksdrift nor AS er etablert på Fauske og har 250 mottaksplasser. Corvita Care AS er etablert i Sulitjelma med 185 plasser.

UDI bygger på at mottakene skal ha 80% belegg på sine mottaksplasser, men presiserer at ved et større antall ankomster av flykninger, vil en måtte forvente at mottakene blir fylt opp over de 80%.

Det er per i dag en forventet botid i ordinære mottak på 70 dager. Dette er snittallene som UDI refererer til, i tillegg formidler UDI at dette kan øke da en ser en synkende trend på bosetting av flykninger i kommuner enn tidligere. Den lave botiden ses i sammenheng med det store antallet flykninger fra Ukraina som har kortere vei fra de ankommer, til de får innvilget bosetting. Her vil det kunne framkomme ny informasjon fra UDI, da det skal være et møte mellom UDI og Fauske kommune etter at saken er skrevet.

Botiden for enslige mindreårige er lengre enn for flykninger i ordinære mottak, og ses i sammenheng med at de i hovedsak ikke kommer Ukraina og dermed ikke har de samme rettighetene. Det er viktig å merke seg at denne orienteringen omhandler opprettelsen av flyktningmottak i Fauske kommune. Det må ikke forveksles med ansvaret kommunen har for bosetting av ordinære flykninger, jf. tidligere vedtak i kommunestyret.

Dialog

Per i dag er det opprettet dialog med alle tre mottakene. Fauske kommune skal opprettholde denne kontakten gjennom en kontaktperson for hvert mottak, og det bidrar til at en har bedre oversikt på

informasjonen som blir gitt fra mottakene til Fauske kommune og motsatt. Dialogen som har vært fram til nå har vært god, løsningsorientert og med et fokus på å gjøre det best mulig for de som bor i mottakene.

Kommunale oppgaver

Skole:

- Elever i alderen 6-16 år har rett på grunnskole
- Elever i alderen 16-18 år har rett på følgende
 - Elever som har gjennomført grunnskole tilsvarende 9 år i hjemlandet, VGS introduksjonsklasse for å kvalifisere seg til ordinært løp i VGS (Saltdal VGS).
 - Elever som ikke har gjennomført grunnskole tilsvarende 9 år, grunnskole i ett år for å kvalifisere seg for VGS (Fauske Kommune).
 - Personer over 18 år har rett til 175 timer norsk og 25 timers samfunnsfagundervisning

Helse:

- Alle beboere har likelydende rettigheter til helsebistand tilsvarende de som er bosatt i Fauske kommune. Beboere i mottak har ikke krav på fastlege

Barnehage:

- Barnehageplass for barn i mottak er ikke en lovpålagt oppgave.

Økonomi

Den økonomiske oppbygningen av tilskudd til Fauske kommune er som følger.

Det utbetales ett tilskudd for å være mottakskommune. Dette tilskuddet er uavhengig av antall mottak som er etablert i kommunen. Videre utbetales det et tilskudd for hver plass som er opprettet i de forskjellige mottakene, og i dette tilfellet; ordinært mottak og mottak for enslige mindreårige.

Det gis også tilskudd til barn og unge som har krav på grunnskoleopplæring og til voksne for opplæring i norsk og samfunnsfag. Det gis også et tilskudd til opplæring i VGS, men blir ikke tatt med videre da det ikke berører Fauske kommune.

Utgifter og inntekter

Budsjett for drift av kommunal tjenester er ikke klar i det saken skrives, og det vil presenteres i møtet, og legges ved saken i den videre behandlingen.

Samarbeid med frivilligheten

Frivilligheten er ikke tatt med i estimatet for kostnader, dette for det ikke er en lovpålagt oppgave. Frivilligheten spiller allerede en viktig rolle for at fauskesamfunnet skal lykkes som vertskommune for flyktningmottak. Det vil være viktig med et godt samspill mellom frivilligheten, mottakene og kommunen. Alle partene er avhengige av hverandre, og hvordan dette samspillet skal se ut er for tidlig å stadfeste. Fauske kommune har allerede satt i gang denne dialogen. Det er tatt kontakt med frivilligheten, og kommunen vil bidra inn i dette arbeidet.

Organisering av kommunalt tilbud

Kommunalt tilbud til beboere i mottakene er organisert på følgende måte

Helse:

- Flyktninglege og helsepersonell er organisert i Blålysbygget.

Skole:

- Hauan er mottaksskole for elever i grunnskolealder boende i mottak.
- Elever som har rett på grunnskole men er over 16 år får sitt tilbud ved Fauske VGS
- Beboere over 18 år får sin opplæring i Hauan
 - Kravet på opplæring faller bort når det er søkt om asyl med kollektiv beskyttelse som grunnlag.

Flyktningkontoret:

- Flyttes til administrasjonsbygget, 3.etg i de ledige kontorlokalene etter at flere ledere og medarbeidere har flyttet til Blålysbygget. Løsningen for flyktningkontoret skal vare inntil videre. Hele situasjonen er dynamisk både med hensyn til asylantenes botid i kommunen, behov, osv.

Saksbehandlers vurdering:

Kommunedirektøren bemerker at det er en krevende oppgave for en kommune å få så mange flyktninger så brått på. Fauske kommune hadde liten eller ingen mulighet til å forberede seg. Belastningen så langt på det kommunale tjenesteapparatet har vært stor. Det er gledelig at en nå har fått til en organisering som kommunen mener at vil tjene beboerne i mottakene på en god måte. Fauske kommune gir lovpålagte oppgaver til beboerne i mottakene, og slik det er organisert vil det ikke medføre en stor merbelastning for eksisterende tjenestetilbud. Det er dog knyttet stor usikkerhet knyttet til den økonomiske situasjonen.

Oppdaterte tall og oversikter legges fram muntlig i møte.

Ellen Beate Lundberg
kommunedirektør